

Motioner: Civilrätt, Lag och ordning, Migration och integration

Slutprotokoll, partistämman 2021

Centerpartiet

Civilrätt, Lag och ordning, Migration och integration

Innehåll

Civilrätt	2
9.1, 9.2: Gode män och anhörigombud	2
9.3: Barns rätt till eget ombud vid vårdnadstvist	3
9.4: Framtidsfullmakter	3
2.13, 2.14: Frågor om könsneutralitet	4
2.15: Rätten till egenidentifierat kön	5
9.6: Delbetalning av avgift för skilsmässa	6
9.7: Barndomstolar.....	6
9.8: Rättsligt skydd för sambos	7
9.9, 9.10: Familjepolitik	8
Lag och ordning	10
9.11: Dagsböter	10
9.12: Barns integritet i sociala medier	11
9.13: Blåljuslagen.....	11
9.14, 9.15: Påföljd för frihetsberövade	12
9.16: Samverkan mellan kriminalvård och kommuner	13
9.17: Inskränkningar för gängkriminella	14
2.7, 2.8, 2.9: Våld mot kvinnor	15
2.10: Hedersrelaterat våld och förtryck.....	17
9.18, 9.19: Om sexualbrott	19
9.20, 9.21: Köp av sexuell handling.....	21
9.22, 9.23: Motverka sexualbrott mot barn och barns utsatthet på internet	24
9.24: Sexuellt utnyttjade av barn	26
9.25, 9.26: Om bedrägerier.....	27
9.27: Polisförhör	28
2.12: Reformen för ett starkare skydd för individuella fri- och rättigheter.....	29
9.28: Preskriptionstid för ekonomisk brottslighet.....	31
9.29, 9.30, 9.31: Djurrättsaktivism.....	32
9.32, 9.33: Om eftersupning och rattfylleri	33
9.34: Kamera vid bankomater	34
9.35: Brottslighet på sociala medier.....	34
9.36: Nya bevisregler	35
9.37: Hälsokontroller vid innehav av vapenlicens.....	36
9.38, 9.39, 9.40: Tullverkets befogenheter	37
2.11: Korruption.....	38
Migration och integration	39
9.41, 9.42, 9.43: Säkra lagliga vägar för skyddsbehövande	39
9.44: Förhindra missbruk och fusk inom arbetskraftsinvandringen	40
9.45: Utökad samhällsinformation för personer som är nya i Sverige.....	41
9.46: Förkortad handläggningstid för anknytningsärenden	41
9.47, 9.48, 9.49, 9.50, 9.51: Integrationspolitik	42
9.52: Bosättningslagen	52

Civilrätt

9.1, 9.2: Gode män och anhörigombud

9.1.1 att Centerpartiet arbetar för att stärka det sociala skydds nätet för äldre utan anhöriga genom ett system med ställföreträdande anhörig/anhörigombud.

9.2.1 att ett GOT-avdrag, som en parallell till ROT och RUT-avdrag, införs.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter frågan om äldre som inte har tillgång till anhöriga och som behöver hjälp att tillvarata sina rättigheter. En av motionärerna tar upp frågan om att kostnaden för gode män kan utgöra ett hinder, särskilt för äldre som har det sämre ekonomiskt ställt. Den andra motionären tar upp ett förslag om ställföreträdande anhörig som skulle kunna finansieras genom allmänna arvsfonden. Förslaget om ställföreträdande anhörig kan i någon mån liknas vid ett godmanskap, om än i en något mindre formell roll.

En god man kan idag förordnas när någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person (11 kap. 4 § föräldrabalken). Den som får god man behåller sin rättshandlingsförmåga. En god man har rätt till skäligt arvode, även om uppdraget av hävd huvudsakligen anses vara ideellt. Arvodet till den gode mannen betalas av huvudmannen eller av kommunen, beroende på huvudmannens ekonomiska situation. Uppdraget kan variera i arbetsbelastning och komplexitet.

Allt färre anmäler intresse att förordnas som god man och Riksrevisionen har i en rapport varnat för att verksamheten med gode män riskerar att falla samman. Det har också framkommit allvarliga uppgifter om att många gode män inte sköter uppdraget på ett bra sätt och att det är svårt att rekrytera personer med tillräckliga kvalifikationer för uppdraget. Även tillsynen och kontrollen är idag otillräcklig. En statlig utredning har tillsatts med uppdraget att se över vilka reformer som behövs för att förbättra rekryteringen och stödet till gode män.

Centerpartiet har under lång tid beskrivit hur systemet med gode män uppvisar allt allvarigare brister och att det är nödvändigt att systemet omgående ses över och reformeras.

De viktigaste skälen till införande av RUT- och ROT-avdrag var att minska motiven för svartarbete och att nya arbeten skulle skapas genom att människor istället för att själva utföra arbeten i hemmet, köpte tjänsten av företag. Personliga tränare eller terapeuter omfattas därför exempelvis inte av RUT-avdrag. De tjänster som gode män utför faller också utanför det grundläggande syftet med skattesubventionen.

Partistyrelsen instämmer i motionärernas problembeskrivningar att fler kan behöva hjälp av en god man och att det inte fungerar tillfredsställande idag. Partistyrelsen är av uppfattningen att systemet som helhet gällande gode män och förvaltare behöver ses över. Partistyrelsen tycker att de förslag som förs fram i motionerna är intressanta, men ser gärna att problemet angrips mer förbehållslöst genom en generell översyn av lagstiftningen kring gode män och förvaltare. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämna i motionens intention vad avser ställföreträdande anhörig och att avslå att-satsen om GOT-avdrag.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.1.1

Partistämman avslog följande motioner:

9.2.1

9.3: Barns rätt till eget ombud vid vårdnadstvister

9.3.1 att varje barn bör få rätt till ett eget juridiskt biträde i alla mål om vårdnad, boende och umgänge.

9.3.2 att socialnämnden, vid en utredning eller åtgärd som utförs på uppdrag av domstolen utifrån vårdnad, boende och umgänge ska få höra ett barn utan vårdnadshavares samtycke och utan att vårdnadshavare är närvarande.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter frågan om vårdnad-, boende- och umgänges mål avseende barn. Motionären understryker behovet av att säkerställa att barnets rättigheter och behov beaktas i sådana mål och att barnet kommer till tals och får information. Som en del i detta vill motionären att barnet ska ges rätt till ett eget juridiskt biträde, samt att socialtjänsten i vårdnads-, boende- och umgängesutredningar ska ges rätt att tala med barnet utan vårdnadshavares samtycke och utan att vårdnadshavare är närvarande.

Lagstiftningen rörande mål om barns vårdnad-, boende- och umgänge är för närvarande under förändring. Centerpartiet har varit pådrivande i denna process med syftet att ytterligare stärka barns rätt att komma till tals. Vi har bland annat arbetat för att alla yrkesverksamma som är involverade i den här typen av mål bör ha genomgått särskild utbildning, att den som gör utredningen i ett vårdnads-, boende- och umgänges mål behöver besitta kompetens för att kunna göra en rättvisande bedömning av barnets situation och att examensmålen för socionomutbildningen kan behövas ses över för att bättre tillgodose att barnet kommer till tals på ett bra sätt. Vidare, att det ska utarbetas enhetliga och evidensbaserade utredningsmetoder för utredningar rörande barn och unga.

Centerpartiets uppfattning är att dessa förslag kommer att ha stor betydelse för att öka barns rätt att komma till tals. Om förändringarna genomförs på rätt sätt ska barn inte behöva ett eget juridiskt biträde. Att införa ett eget juridiskt biträde för barn i dessa mål skulle också vara en kostsam reform. Sammantaget tror partistyrelsen att det är mer angeläget att stärka upp kunskapen och metoderna som tillämpas av de aktörer som redan idag är involverade i vårdnads mål och att detta kommer att säkra att barns intressen tas tillvara på ett tillfredsställande sätt.

I den nyligen beslutade propositionen "Ett stärkt barnrättsperspektiv i vårdnadstvister" (2020/21:150) ges socialtjänsten rätt att i arbetet med vårdnads-, boende- och umgängesutredningar kunna tala med barnet utan vårdnadshavares samtycke och utan att vårdnadshavare är närvarande. Lagen trädde i kraft den 1 juli 2021. Riksdagen riktade i samband med omröstningen också ett tillkännagivande till regeringen om att se över frågan om utökade möjligheter för socialnämnden att hämta in uppgifter utan en vårdnadshavares samtycke.

Partistyrelsen instämmer i motionens grundintention att stärka barnets rätt och möjlighet att komma till tals i vårdnads mål. Partistyrelsen föreslår dock mot bakgrund av det ovan anförda avslag på att-satsen om att barn ska tilldelas ett eget juridiskt biträde, samt instämmer i intentionen i fråga om att ett barn ska kunna höras utan vårdnadshavares samtycke eller närvaro.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.3.2

Partistämman avslög följande motioner:

9.3.1

9.4: Framtidsfullmakter

9.4.1 att göra en översyn av systemet med framtidsfullmakter i syfte att säkerställa dess funktion.

9.4.2 att säkerställa att alla banker accepterar framtidsfullmakter om sådana finns.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen rör framtidsfullmakter och problemet när en sådan fullmakt inte godkänns av banken. Motionären anser att det behöver göras en översyn för att säkerställa att framtidsfullmakterna accepteras.

Centerpartiet var pådrivande i införandet av framtidsfullmakter. Möjligheten att kunna ställa ut en framtidsfullmakt har inneburit att den som senare av sjukdom, ålder och svaghet får ett behov av en god man, själv kunnat utse denne i förväg. Införandet av framtidsfullmakter var därför en viktig frihetsreform. Centerpartiet motionerade i samband med att framtidsfullmakter infördes om att sådana ska kunna upprättas i digital form. Detta är fortfarande angeläget när allt fler ärenden hanteras digitalt.

Givetvis ska en korrekt utställd framtidsfullmakt accepteras av banker och andra aktörer. Partistyrelsen instämmer därmed i motionens att-sats i denna del. Partistyrelsen instämmer också i att det, givet att det finns tecken på att framtidsfullmakter fortfarande inte alltid accepteras, finns behov av att utreda och åtgärda detta. Partistyrelsen föreslår därmed bifall på denna att-sats.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

9.4.1 att göra en översyn av systemet med framtidsfullmakter i syfte att säkerställa dess funktion.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.4.2

2.13, 2.14: Frågor om könsneutralitet

2.13.1 att all ny lag skrivs med ett könsneutralt språk.

2.13.2 att när äldre lag uppdateras, skrivs den om med en könsneutralitet.

2.14.1 att det införs ett nytt könsneutralt personnummer i Sverige.

2.14.2 att detta ska infrias inom mandatperioden.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter frågor om könsneutralitet ur ett antal perspektiv. Den ena lyfter främst frågan om att lagtext ska vara könsneutral och att lagstiftaren ska arbeta för att även äldre lagstiftning ändras när den uppdateras. Den andra motionen föreslår att man inom denna mandatperiod ska införa ett nytt neutralt personnummer för att de som inte känner att de stämmer in på det binära systemet i högre grad ska kunna känna sig som en del av samhället.

Centerpartiets politik utgår alltid från alla människors lika rätt och värde. Vi har länge drivit på kampen för HBTQI-personers rättigheter och vill att man ska ha samma rättigheter och få samma bemötande, oavsett vilken sexuell läggning man har eller hur man identifierar sig. Ny lagstiftning skrivs redan nu med ett könsneutralt språk i den mån det är möjligt och så har det varit länge. Den föräldrarättsliga lagstiftningen är på vissa sätt ett undantag, men en utredning tillsattes 2020 som ska se över reglerna om föräldraskap och hur de kan utformas för att bli mer överskådliga, enhetliga, heltäckande, könsneutrala och inkluderande. Utredningen ska lägga fram sitt betänkande 2022.

Centerpartiet har vid tidigare stämmor uttalat sig i frågan om ett könsneutralt personnummer. Om det vid en eventuell omläggning av personnummersystemet är möjligt att förena möjligheten för den enskilde att inte registrera sig som man eller kvinna med möjligheten att fortsatt kunna analysera all offentlig statistik utifrån ett genusperspektiv har Centerpartiet inte något emot att en förändring av systemet görs. Är det inte möjligt väger den genusuppdelade statistiken tyngre än att den enskilde ska kunna avstå från att registrera sig som man eller kvinna. Centerpartiet har i linje med detta lagt förslag i riksdagen om att utreda förutsättningarna att införa ett

tredje juridiskt kön utan att försäkra möjligheterna att kunna göra statistiska analyser utifrån ett genusperspektiv.

Då lagstiftaren redan nu arbetar för ett könsneutralt språk i lagstiftningen instämmer Partistyrelsen i motionens intentioner i denna del.

Även fortsatt anser Partistyrelsen att en förutsättning för att införa neutrala personnummer är att kunna förena möjligheten för den enskilde att inte registrera sig som man eller kvinna med möjligheten att fortsatt kunna analysera all offentlig statistik utifrån ett genusperspektiv. Då det idag är osäkert föreslår Partistyrelsen instämmande i motionens intention.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.13.1

2.13.2

2.14.1

Partistämman avtog följande motioner:

2.14.2

2.15: Rätten till egenidentifierat kön

2.15.1 att Centerpartiet vill genomföra utredningens huvudförslag till ny könstillhörighetslagstiftning där lag för rätt till självidentifierad registrering av juridiskt kön särskiljs från lag som möjliggör könsbekräftande vård.

2.15.2 att Centerpartiet verkar för att ett utskottsinitiativ tas i riksdagen till ny lag om inte regeringen skyndsamt presenterar en proposition i linje med utredningens förslag.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen tar upp frågan om könstillhörighet och lyfter att den utredning som tillsattes 2014 ännu inte har resulterat i någon proposition. Motionären föreslår att Centerpartiet ska ta ställning för att särskilja lagstiftning om val av juridiskt kön med lagstiftning som har koppling till könsbekräftande vård.

Centerpartiet har länge drivit transpersoners rättigheter och tror att det skulle innebära en stor skillnad för transpersoner i Sverige om den nya könstillhörighetslagstiftningen som motionären tar upp kom på plats.

Den tidigare alliansregeringen tillsatte 2014 en utredning om könstillhörighet, men sedan utredningen presenterades i december samma år har ingenting hänt och lagstiftningen har skjutits på framtiden sedan dess. Partistyrelsen anser att den nuvarande lagstiftningen passar dåligt in i den verklighet vi nu lever i och att det för många transpersoner skulle göra stor skillnad om den nya könstillhörighetslagen kom på plats. Partistyrelsen anser att alla ska ha rätt att få den vård de behöver och få se rätt kön i sina ID-handlingar och instämmer därmed i motionärens att-satsen om självidentifierad registrering av juridiskt kön men föreslår en enklare och tydligare skrivning.

Det finns olika sätt att bedriva arbetet i riksdagen, exempelvis genom utskottsinitiativ, motioner, interpellationer och skriftliga frågor. Eftersom det är riksdagsgruppen som beslutar på vilket sätt förslag ska väckas föreslår Partistyrelsen partistämman att i övrigt instämma i motionens intention.

Partistämman beslutade:

att lag för rätt till självidentifierad registrering av juridiskt kön särskiljs från lag som möjliggör könsbekräftande vård.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.15.1

2.15.2

9.6: Delbetalning av avgift för skilsmässa

9.6.1 att Centerpartiet verkar för att ansökningsavgiften till tingsrätten på 900 kronor ska kunna delbetalas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår att den ansökningsavgift till tingsrätten på 900 kr som krävs för ansökan om skilsmässa ska kunna vara föremål för delbetalning. Motionären framhåller att avgiften kan ha stor betydelse för en ekonomiskt utsatt person och för den som är utsatt för ekonomiskt våld/kontroll av en partner. Avgiften ska inte innebära att en person tvingas att fortsätta vara gift mot sin vilja.

För att tingsrätten ska behandla en inkommen ansökan om äktenskapsskillnad krävs att den som ger in ansökan erlagger den ansökningsavgift som följer med att anhängiggöra ett mål eller ärende (i nuläget 900 kr för ansökan om äktenskapsskillnad). Centerpartiet är av uppfattningen att personer som lever i våldsamma och kontrollerande relationer måste erbjudas mer effektiva hjälp- och stödinsatser från samhällets sida. Givetvis bör den som behöver hjälp med ansökningsavgiften för att kunna ta sig ur ett äktenskap kunna få hjälp med detta av socialtjänsten.

Partistyrelsen är av uppfattningen att även om den som behöver hjälp med ansökningsavgiften ska kunna få sådan hjälp, så finns det problem med att ge tingsrätterna en roll som kreditgivare. En sådan lösning riskerar att bli komplicerad i fråga om exempelvis likabehandling och reser även följdfrågor om exempelvis hantering av indrivning, räntekrav m.m. Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att avgiften för ansökan om skilsmässa tas bort.

Partistämman avslag följande motioner:

9.6.1

9.7NIO7: Barndomstolar

9.7.1 att Centerpartiet ska verka för införlivandet av särskilda barndomstolar, specialiserade på mål som rör barn med ensam behörighet att pröva dessa mål, i svensk rätt.

9.7.2 att Centerpartiet ska verka för införlivandet av en lagstadgad skyldighet för rättsväsendet att i mål som rör barn ta in sakkunniga, med särskild kunskap om barn, inom det område målet rör (våldsbrott, sexualbrott, vårdnadstvister, tvångsvård, migrationsrätt mm).

9.7.3 att Centerpartiet ska verka för införlivandet av en lagstadgad skyldighet i svensk rätt att i mål som rör barn med funktionsnedsättningar ta in sakkunniga som kan informera rätten om vad olika funktionsnedsättningar kan innebära för barnet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter att det i ett antal utredningar, rapporter och granskningar framkommit allvarliga brister vad gäller rättssäkerheten för barn. Motionären beskriver att handläggningstiderna när det gäller brott mot barn ofta är längre än vad lagen föreskriver och att kompetensen och att hanteringen av barns rättigheter i domstolsprocess varierar i olika delar av landet. Motionären föreslår därför att Centerpartiet ska verka för införandet av särskilda barndomstolar och att rättsväsendet ska ges lagstadgad skyldighet att ta in sakkunniga som besitter särskild kunskap om barn, och om barn med funktionsnedsättning när det är påkallat.

Centerpartiet har i likhet med motionären uppmärksammat de allvarliga brister som framkommit i utredningar och rapporter om barns rättigheter och rätt att komma till tals, samt om bristande kompetens hos domstolar och andra myndigheter som hanterar barnärenden. Centerpartiet har agerat och följt upp detta med ett antal olika förslag till lagändringar, kompetenshöjning och metodutveckling i olika ärenden som rör barn både på social-, civil- och justitieutskottets områden. Centerpartiet har även lyft behovet av en helhetsyn för att tillgodose barns rättigheter över samtliga rättsområden och drivit på för att de aktörer som hanterar barnärenden ska ha särskild kompetens. Partistyrelsen instämmer i att det behövs särskild kompetens hos de rättsliga aktörer som hanterar barnärenden, men vill inte införa särskilda barndomstolar. Detta eftersom mål som rör barn, trots behov av särskild kompetens om barn, har stora likheter med andra civil- och brottmål eller andra förvaltningsrättsliga mål. Viktig kompetens riskerar därmed att gå förlorad om alla typer av mål som rör barn ska hanteras av en barndomstol. Även helhetsperspektivet på civil- och brottmålsområdet riskerar att försämrats om mål som rör barn skiljs ut.

I en rättsprocess har olika aktörer olika uppgifter. Enligt den kontradiktoriska principen har parterna det huvudsakliga ansvaret för den materiella delen av processen – att lägga fram det material som domstolen ska döma över i form av bevisning och argumentation. Parterna har därmed även möjlighet att åberopa sakkunnigförhör till styrkande av sin talan. Domstolen å sin sida sköter i huvudsak det formella processförandet och dömer i målet, även om domstolen har ett ansvar för att säkerställa att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. Domstolen har också möjlighet att ta in sakkunniga i de fall det behövs. I vissa mål, ofta sådana mål som rör barn, har domstolen också redan idag en särskild utredningsskyldighet. Även om domstolen har vissa skyldigheter är det i svensk rätt alltid parterna som bär det huvudsakliga ansvaret för att lägga fram bevisningen och argumentationen i målet.

Partistyrelsen instämmer därmed i motionens intention i fråga om att rätten som dömer i ett mål som rör barn måste ha godtagbara kunskaper om barn, samt säkerställa att utredningsmaterialet också i övrigt är godtagbart. Partistyrelsen är dock av uppfattningen att en lagstadgad skyldighet att ta in sakkunniga med särskild kunskap om barn, är en allt för långtgående åtgärd. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämma i motionens intention i denna del.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.7.2

9.7.3

Partistämman avlog följande motioner:

9.7.1

9.8: Rättsligt skydd för sambos

9.8.1 att det rättsliga skyddet för sambos stärks genom att likställas med giftermål och den lagstiftning som följer.

Partistyrelsens förslag till beslut:

Motionen lyfter att många idag väljer att bo tillsammans utan att vara gifta och föreslår att samboskap ska likställas med giftermål i juridisk mening.

Det är viktigt att man kan känna trygghet oavsett vilken sammanlevnadsform man har valt och Centerpartiet vill att lagstiftningen ska fungera för sambopar såväl som för gifta. Av den anledningen har Centerpartiet exempelvis

drivit förslaget att sambor ska kunna avtala om att deras gemensamma bostad ska utgöra samboegendom även om den inte införskaffats för gemensamt bruk.

Centerpartiet tog på stämman 2019 ställning för att skilja på samboskap och äktenskap då en motion liknande den nu aktuella var uppe för behandling.

Partistyrelsen anser att det är viktigt att skilja på rättsförhållandet mellan sambor och gifta. Ett giftermål medför vissa rättsverkningar som de som väljer att inte gifta sig inte blir aktuella för, till exempel arvsrätt och möjligheten att genomföra bodelning under äktenskap. Att flytta ihop utan att gifta sig är för många ett medvetet beslut som man ska ha möjlighet att ta utan att de rättsverkningar ett äktenskap medför ska gälla automatiskt. Samtidigt som en grundläggande trygghet är viktig för såväl sambopar som för gifta är det inte önskvärt att jämställa de två olika rättsförhållandena med varandra.

Partistämman avslog följande motioner:

9.8.1

9.9, 9.10: Familjepolitik

9.9.1 att vid förlust av nära relationer mellan barn och vuxna som har haft nära relationer med varandra, ska både barn och vuxen få en obligatorisk bedömning av behovet av hjälp från sjukvården att hantera kris, enligt senaste vetenskap och beprövad erfarenhet.

9.10.1 att Centerpartiet i sitt fortsatta arbete för att utveckla familjelagstiftningen utgår från barnets rätt till sina reella föräldrar och vuxnas rätt att fritt få definiera sin familj så länge det bygger på frivillighet och inte särskiljs på grunder av kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

9.10.2 att Centerpartiet verkar för att en utredning snarast tillsätts som definierar vad som utgör en social förälder.

9.10.3 att Centerpartiet verkar för att barnens rätt till en fortsatt relation till de sociala föräldrar som är och varit centrala för barnet säkerställs.

9.10.4 att sociala föräldrar ska kunna vara del av den obligatoriska medlingen vid beslut om vårdnad, boende och umgänge i de fall vårdnadshavare inte kan enas.

9.10.5 att bekräftat sociala föräldrar även ska få del av information från skola, vård och omsorg som gäller barnets skolgång och hälsa.

9.10.6 att Centerpartiet fortsätter att verka för att möjlighet till altruistiskt värdmödraskap införs i Sverige och att den ska gälla oavsett familjekonstellation och de tänkta föräldrarnas könsidentitet eller sexuella läggning.

9.10.7 att Sverige godtar underlag, rättsintyg och fastställda domar för föräldra- och vårdnadshavarskap från andra länder som anses ha en god och rättssäker reglering, och att detta görs neutralt i förhållande till föräldrarnas kön eller sexuella läggning.

9.10.8 att lagstiftningen för föräldraskapspresumtion blir helt könsneutral för gifta par.

9.10.9 att det inte ska vara möjligt för en födande förälder att upphäva ett vårdnadshavarskap för den andre vårdnadshavaren i de fall där en privat spermiedonation har genomförts utanför svenskt sjukhus.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna rör frågan om en modern familjepolitik som passar alla typer av familjer och utgår från barnets rättigheter och rätt till sina föräldrar. Motionärerna konstaterar att lagstiftaren idag särbehandlar föräldrar av olika kön som är gifta med varandra, samtidigt som majoriteten av de barn som föds i Sverige inte föds inom sådana konstellationer. Motionärerna beskriver också hur nuvarande familjelagstiftning inte fullt ut tillvaratar barnets intressen och ibland till och med medför negativa konsekvenser och rättsosäkerhet för barnet. I motionerna diskuteras också frågan om sociala föräldrar och barn som genom separation eller tvångsvård förlorar kontakt med en (social) förälder eller andra vuxna som barnet har haft en nära relation till.

Centerpartiet har i den kommittémotion till riksdagen på familjerättsområdet som lämnades hösten 2020 drivit på för en könsneutral familjepolitik som tar sin utgångspunkt i att familjer ser olika ut och att barnets rättigheter ska stå i fokus. Av förslagen som förs fram i kommittémotionen kan bl.a. nämnas att gemensam vårdnad ska utgöra norm, att utredningsskyldigheten för socialnämnden ska slopas i det fall det finns en faderskapsbekräftelse redan under graviditeten, att förutsättningarna för att fastställa föräldraskap och vårdnadshavare för barn som tillkommit genom olika former av donation eller surrogatmoderskap ska utredas, att tillåta altruistiskt surrogatmödraskap och att säkerställa barnets rätt till kontakt och umgänge med en varaktigt social förälder.

Centerpartiet har senare också lagt förslag om att beslut om gemensam vårdnad som huvudregel ska fattas i samband med fastställande av föräldraskapet oavsett föräldrarnas juridiska relation till varandra. Centerpartiet har också uppmärksammat behovet av att se över möjligheterna att kunna upphäva ett vårdnadshavarskap.

Partistyrelsen instämmer därmed i motionens intention vad gäller att-satsen om att familjelagstiftningen ska utgå från barnets rätt till sina reella föräldrar. Partistyrelsen instämmer också i intentionen i att-satserna som rör altruistiskt vårdmödraskap, handlingar från andra rättssäkra länder avseende föräldra- och vårdnadshavarskap, en könsneutral föräldraskapspresumtion, upphävande av vårdnadshavarskap, samt barns rätt till sociala föräldrar.

Vad gäller frågan om sociala föräldrar så pågår det för närvarande en utredning "En föräldraskapsrättslig lagstiftning för alla" (Dir. 2020:132) som har i uppdrag att närmre se över frågan om sociala föräldrar. Partistyrelsen välkomnar att det pågår en utredning och instämmer i motionens intention att detta är välbehövligt, men föreslår mot bakgrund av att det redan pågår en sådan utredning avslag på att-sats om att tillsätta en sådan.

Partistyrelsen har vid tidigare stämmor varit tydlig med att det kan vara knepigt redan när två personer ska tycka till och komma överens och att barnet inte gagnas av att kretsen vidgas. Partistyrelsen föreslår därmed avslag på att-satsen som innebär att sociala föräldrar ska involveras i medling kring vårdnad, boende och umgänge.

Det finns anledning att invänta utredningen om sociala föräldrar innan närmre ställning tas till hur deras roll ska definieras. Partistyrelsen är av uppfattningen att barnet alltid ska ha en rätt till umgänge med för barnet viktiga vuxna och att denna rätt väsentligen behöver stärkas. Det är dock tveksamt om och i vilken utsträckning sociala föräldrar ska ges rätt att ta del av information gällande barnets skola, vård och omsorg på annat sätt än genom en vårdnadshavare. Partistyrelsen föreslår därmed stämman att avslå motionens att-sats i denna del.

Partistyrelsen instämmer i att det är viktigt att barn och vuxna som förlorar en nära relation kan få stöd och hjälp att hantera de svårigheter som detta kan innebära. Frivillighet är dock grundläggande för att stöd vid psykisk ohälsa ska vara en hjälp. Partistyrelsen tror därför inte att obligatoriska bedömningar är lösningen för de som mår dåligt och föreslår avslag på att-satsen. Stöd från elevhälsan eller kommunens socialtjänst kan i många fall vara lämpligare än stöd från sjukvården.

Ett barn söker inte alltid själv stöd och får inte alltid stöd av vårdnadshavaren att söka hjälp vilket kan lösas exempelvis genom att elevhälsan erbjuder stödsamtal till barn som genom till exempel separation eller tvångsvård förlorar kontakt med en vuxen som barnet har haft en nära relation till och att tillgängligheten till första linjens stöd för psykisk ohälsa förbättras, både i primärvården och via elev- och studenthälsan.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för en översyn av lagstiftningen i syfte att säkerställa barnets rätt till kontakt och umgänge med för barnet viktiga vuxna.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.10.1

9.10.2

9.10.3

9.10.6

9.10.7

9.10.8

9.10.9

Partistämman avslog följande motioner:

9.9.1

9.10.4

9.10.5

Lag och ordning

9.11: Dagsböter

9.11.1 att Centerpartiet tar initiativ till att utreda förutsättningarna för att åklagare, innan rättegång, ska tillse att den åtalades ekonomiska förhållande klargörs, bl.a genom registerkontroll och ev kontakt med arbetsgivare mfl.

9.11.2 att denna motion skickas vidare till Centerpartiets riksstämma.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen gäller fastställande av dagsbotens storlek och att man vanligen utgår från den åtalades egna uppgifter som sin inkomst vilket innebär att dagsboten riskerar att fastställas till ett allt för lågt belopp. Motionären vill därför att åklagaren innan rättegång tillser att den åtalades ekonomiska förhållanden klargörs.

Dagsböter kan dömas ut som påföljd i ett mål som avgörs genom rättegång, eller utfärdas med anledning av ett strafföreläggande. Varje dagsbot fastställs enligt 25 kap. 2 § brottsbalken till ett belopp från och med 50 kronor till och med 1 000 kronor, efter vad som bedöms som skäligt med hänsyn till den tilltalades inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt. Dagsbotsbeloppet kan jämkas om det finns särskilda skäl.

Riksåklagaren har gett ut riktlinjer för beräkningen av dagsbotsbeloppet (RÅR 2007:2).

Av förundersökningskungörelsen (1947:948) framgår också att den misstänktes inkomst- och förmögenhetsförhållanden ska utredas om det finns anledning att anta att dagsböter kan komma att dömas ut. Detta sker inom ramen för brottsutredningen. Den misstänktes egna uppgifter om sin årsinkomst ska godtas om de framstår som trovärdiga i förhållande till övrig utredning. Om den misstänktes egna uppgifter inte framstår som trovärdiga ska årsinkomsten uppskattas till ett rimligt belopp utifrån senast taxerad inkomst och övriga tillgängliga uppgifter.

Partistyrelsen anser att det enligt nuvarande praxis visserligen i första hand är den misstänktes egna uppgifter som ska läggas till grund för fastställande av dagsbotsbeloppet, men att åklagaren redan idag har en skyldighet att utreda den misstänktes förmögenhetsförhållanden om dagsböter kan komma att dömas ut. Då denna möjlighet finns redan idag föreslås partistämman att instämma i motionens intention.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.11.1

9.12: Barns integritet i sociala medier

9.12.1 att Centerpartiet verkar för att utreda möjligheten att göra det brottsligt för vårdnadshavare att använda sina barn i digitalt material i ekonomiskt syfte.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om barns rätt till integritet kopplat till bland annat influencers som har med sina barn i filmer och bilder i sociala medier som en del av sin affärsverksamhet.

Centerpartiet värnar människors integritet. Barn är särskilt skyddsvärda i många sammanhang och det gäller inte minst i fråga om den personliga integriteten. Barn har inte själva möjlighet att bestämma över sin närvaro i fotografier, filmer och på sociala medier vilket innebär att ett tungt ansvar vilar på föräldrarna.

Vid marknadsföring av en produkt i sociala medier och på bloggar måste det tydligt framgå för läsarna att det handlar om reklam. Om en influencer har fått betalt för sitt inlägg eller har fått produkter och tjänster gratis i utbyte mot att marknadsföra dem räknas det som reklam. Finns det istället ett uppdrag från företaget räknas det som marknadsföring. Det är Konsumentverket som har tillsyn över marknadsföringslagen. I fråga om reklam är det Reklamombudsmannen som har ett visst tillsynsansvar. Några direkta förbud mot att barn medverkar i reklamkampanjer finns dock inte.

Partistyrelsen ser problematiken som motionären lyfter och instämmer i motionens intentioner vad avser barns rätt till sin integritet. Partistyrelsen är dock av uppfattningen att det är allt för långtgående att göra det brottsligt för vårdnadshavare att använda sina barn i digitalt material i ekonomiskt syfte.

Föräldrar har ett långtgående ansvar att se till sitt barns bästa och att tillvarata barnets intressen. Detta gäller även i fråga om exponering på internet. Om situationen är sådan att barnet på något sätt kan anses fara illa eller föräldern agerar olämpligt eller uppvisar omsorgsbrister, kan annan lagstiftning aktualiseras. Partistyrelsen föreslår därför att motionen avslås.

Partistämman avslög följande motioner:

9.12.1

9.13: Blåljuslagen

9.13.1 att Socialarbetarna ska omfattas av blåljuslagen.

9.13.2 att polisen och åklagarmyndigheten får mer resurser så att alla anmälningar om hot mot socialtjänsten ska utredas och komma till åtal.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att socialtjänstpersonal ska omfattas av blåljuslagen och att det ska tillföras mer resurser till de brottsutredande myndigheterna för utredning av brott mot socialtjänstpersonal.

Bestämmelserna om sabotage mot blåljusverksamhet omfattar angrepp eller störning av polisverksamhet, räddningstjänst eller ambulanssjukvård. En handling som omfattas av lagen om sabotage mot blåljusverksamhet ska vara ägnad att allvarligt försvåra eller hindra utryckningsverksamhet eller brottsbekämpande verksamhet. Blåljuslagen omfattar på så sätt bara de som rycker ut i första linjen. Många utsatta yrkesgrupper faller därmed utanför blåljuslagens tillämpningsområde.

Partistyrelsen anser att det kan bli svårt att dra en gräns för vilka yrkesgrupper som ska omfattas av blåljuslagen om man börjar inkludera yrkesgrupper utanför dem som rycker ut i första linjen. Partistyrelsen är dock av uppfattningen att det finns många yrkesgrupper som är särskilt utsatta i sin yrkesutövning. Centerpartiet har därför också förespråkade införande av en särskild straffskärpningsgrund som innebär att domstolen ska se särskilt allvarligt på fall där den tilltalade med våld eller hot har angripit någon i, eller med anledning av, dennes

yrkesutövning. Partistyrelsen anser dock inte att socialarbetare ska omfattas av blåljuslagen och förslår därmed avslag på denna att-sats.

Centerpartiet har, inom ramen för januariavtalet, påverkat och fått till stånd ökade satsningar på de brottsutredande myndigheterna. Detta då Centerpartiet, i likhet med motionären, ser behovet av mer effektiva brottsutredningar och snabbare upplärning av fler brott. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämma i motionens intention i denna del.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.13.2

Partistämman avlog följande motioner:

9.13.1

9.14, 9.15: Påföljd för frihetsberövade

9.14.1 att fotboja med GPS sändare skall fästas på alla tvångsvårdade som transporteras eller har bevakade permissioner.

9.15.1 att avvika från fängelsestraff kriminaliseras med fängelse som påföljd.

9.15.2 att intagna på fängelser förses med GPS-försedd fotboja vid permission.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna handlar om intagna som är frihetsberövande genom fängelse eller tvångsvård och som motionärerna vill ska vara försedda med GPS-sändare vid transport och permission. I en av motionerna yrkas också att det ska vara brottsligt att rymma från fängelse.

Centerpartiet ansåg, i likhet med övriga riksdagspartier, i samband med fyra mycket allvarliga rymningar från anstalter år 2004, att det borde vara brottsligt att rymma från en anstalt. En statlig utredning tillsattes, den s.k. rymningsutredningen, som dock landade i slutsatsen att inte föreslå någon kriminalisering. Till stöd för detta anfördes att en kriminalisering troligen inte skulle fylla någon funktion i fråga om att motverka rymningar. Utredningen menade dock att rymningar borde beivras på ett kraftfullare sätt och denna linje resulterade också i att riksdagen skärpte disciplinpåföljden för rymningar.

Partistyrelsen är av uppfattningen att den nuvarande ordningen - där en rymning får kännbara konsekvenser för den som avvikit utan att utgöra ett särskilt brott - bör bestå. Staten bär alltid ansvaret för säkerheten på anstalterna och för att tillse att de intagna inte rymmer. Detta ansvar ska inte överlätas på de intagna. Möjligheten till villkorlig frigivning är numera också beroende av den intagnes skötsamhet under anstaltstiden. En rymning kan därmed få kännbara konsekvenser och resultera i avsevärt längre tid som frihetsberövad utan att detta behöver belasta de rättsvårdande myndigheterna med brottsutredning m.m. Det finns heller inget egenvärde i en brottsutredning och ett brottsligt efterspel som ytterligare kan spä på det spektakulära i en rymning och avslöja kritiska punkter i säkerheten. Partistyrelsen föreslår därmed avslag på motionen om att kriminalisera avvikelser från anstalt med fängelse som påföljd.

Centerpartiet är av uppfattningen att det är viktigt att ta tillvara ny teknik i den mån den kan öka säkerheten och skapa bättre arbetsvillkor. GPS-sändare används redan idag i viss utsträckning vid permissioner och transporter av intagna. De GPS-sändare som förekommer inom svensk kriminalvård är sådana som går att avlägsna. Detta för att den som bär GPS-sändaren (fotbojan) kan hamna i ett läge där sändaren snabbt måste kunna avlägsnas, exempelvis ett sjukvårdsingrepp som inte kan genomföras med GPS-sändaren fäst på kroppen. Tanken är också att den som förses med en GPS-sändare frivilligt medverkar till kontrollåtgärden. GPS-sändaren ger därmed snarare möjlighet till ökad frihet under kontrollerade former än hindrar någon från att begå brott. Larmet går i samma stund som GPS-sändaren avlägsnas eller den som bär den bryter mot den geografiska inprogrammeringen. Det är därför tveksamt i vilken utsträckning GPS-sändare vid permissioner och transporter

skulle minska antalet rymningar/fritagningar eller öka förutsättningarna att hitta rymningen då den intagne i en sådan situation ofta omgäende avlägsnar GPS-sändaren.

Partistyrelsen anser ändå att en utökad användning av GPS-sändare vid permissioner och transporter kan fylla en funktion exempelvis om den intagne avviker spontant eller för att ge ökad tryggheten för tidigare brottsoffer. Partistyrelsen instämmer därmed i motionernas intention i den meningen att GPS-sändare bör användas vid fler permissioner och transporter och föreslår därmed en lite justerad att-sats med denna innebörd.

Partistämman beslutade:

att GPS-sändare bör användas vid fler permissioner och transporter av frihetsberövade.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.14.1

9.15.1

9.15.2

9.16: Samverkan mellan kriminalvård och kommuner

9.16.1 att lagen om offentlighet och sekretess ses över så kommunikering mellan rättsväsendets olika instanser kan ske till kommunernas socialnämnd utan den enskildes samtycke.

9.16.2 att både Socialtjänstlag (2001:453) och Lag (1974:203) om kriminalvård i anstalt anpassas så det framgår ett tydligt uppdrag att samverkan skall ske.

9.16.3 att lagen om omhändertagande av berusade personer m.m. (1976:511) anpassas så den även infattar personer som begår brott som bedöms som drogrelaterade.

9.16.4 att kriminalvårdens frivård ges huvudansvar för samordning mellan kriminalvård och socialnämnd.

9.16.5 att socialnämnden skall medverka vid upprättande av den genomförande plan (VP) som Kriminalvården initialt beslutar om i början av en verkställighet. I denna skall mål och arbets-/boendesituation efter villkorlig frigivning finnas klara. Givetvis under förutsättning att den enskilde själv medverkar till detta.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se ett ökat informationsutbyte mellan socialtjänsten och rättsväsendet/Kriminalvården då socialtjänsten ansvarar för missbruks- och beroendeinsatser och många av Kriminalvårdens klienter har en missbruksproblematik. Ändå är informationsutbytet idag begränsat och socialtjänsten har därmed begränsade möjligheter att samverka med Kriminalvården för att hjälpa den enskilde. Motionären anser att det behövs bättre samordning mellan myndigheterna, och att sekretessen mellan rättsväsendets olika instanser och socialnämnden bör ses över.

Centerpartiet har länge ansett att det finns behov av ökad samverkan och ökat informationsutbyte mellan myndigheter för att förhindra brott. Det kan även finnas anledning att se över samverkan mellan Kriminalvården och socialtjänsten i syfte att på ett bättre sätt samordna insatser och stödja den enskilde. Samtidigt är det mycket viktigt att informationsutbytet är tydligt lagreglerat och uppfyller kraven på proportionalitet och respekt för den enskildes privat- och familjeliv och generella integritet.

Partistyrelsen bedömer att det generella informationsutbyte som motionären föreslår mellan rättsväsendets olika instanser och socialtjänsten är allt för långtgående ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Det är också svårt att avgöra när ett brott ska anses vara drogrelaterat och att överblicka vilka konsekvenser de föreslagna åtgärderna skulle få. Partistyrelsen föreslår därför partistämman att instämma i intentionen om att lagen om offentlighet och sekretess ska ses över vad gäller kommunikation mellan rättsväsendets olika instanser och kommunernas socialnämnder utan den enskildes samtycke, samt föreslår en något justerad skrivning om samverkan mellan

Kriminalvården och socialtjänsten. Partistyrelsen föreslår också att instämman i motionens intention i den del som gäller att ett tydligt uppdrag om samverkan bör framgå av lagtexten. Partistyrelsen föreslår i övrigt avslag på motionen.

Partistämman beslutade:

att se över samverkan mellan Kriminalvården och socialtjänsten i syfte att på ett bättre sätt samordna insatser och stödja den enskilde.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.16.1

9.16.2

Partistämman avslag följande motioner:

9.16.3

9.16.4

9.16.5

9.17: Inskränkningar för gängkriminella

9.17.1 att Centerpartiet Riksorganisation skall genomföra en utredning som undersöker möjligheten att ge speciella befogenheter för polis och myndigheter när de bekämpar gängkriminalitet.

9.17.2 att gängkriminellas rättigheter och integritet begränsas på ett rättssäkert sätt.

9.17.3 att se brott som begås av kriminella gäng som besvärande, och tex begränsa ungdomsrabatten i sådana fall.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter frågan om att motverka gängkriminalitet, särreglera gängbrottslighet och ge de brottsutredande myndigheterna speciella befogenheter för att motverka sådan brottslighet. Motionären vill också att Centerpartiets Riksorganisation ska genomföra en utredning som undersöker möjligheterna att ge de brottsbekämpande myndigheterna särskilda befogenheter i bekämpandet av gängkriminalitet.

Centerpartiet deltog i de blocköverskridande samtal som hölls under hösten 2019 för att motverka gängkriminalitet och systemhotande brottslighet. Samtalen resulterade i det s.k. 34-punktsprogrammet mot gängbrottslighet och i tillsättandet av en parlamentarisk trygghetsberedning för att även långsiktigt fortsätta arbetet med att motverka organiserad brottslighet. Flera av de åtgärder som Centerpartiet och regeringspartierna enades om att införa under de blocköverskridande samtalen är nu antingen beslutade eller på väg fram. Som exempel på åtgärder kan nämnas skärpta straff för gängrelaterade brott och för vapen- och sprängmedelsbrott, ökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel i utredning av organiserad brottslighet, avskaffad straffreduktion för unga vuxna, skärpt straff för övergrepp i rättssak och för den som rekryterar unga in i kriminalitet, införande av vistelseförbud och ungdomsövervakning som påföljd, ökade möjligheter att förverka brottslingars tillgångar m.m.

Med hänsyn till det ovan anförda föreslår Partistyrelsen avslag på att-satsen om att Centerpartiets Riksorganisation ska genomföra en utredning och instämmande i motionens intention i övrigt med hänsyn till att det som föreslås redan är etablerad centerpolitik.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.17.2

9.17.3

Partistämman avslag följande motioner:

9.17.1

2.7, 2.8, 2.9: Våld mot kvinnor

2.7.1 att minimistraflet för grov kvinnofridskränkning höjs till 1 ½ år. Det kan tyckas som en radikal höjning, men det verkligt anmärkningsvärda här är att straffskalan tillåtit släpa efter från början.

2.7.2 att rätten till målsägandebiträde även ska gälla i hovrätten. Denna rätt togs som huvudregel bort genom lagändring 2018, och innebär ett hårt slag mot de många våldsutsatta kvinnor som är i stort behov av målsägandebiträde också efter tingsrättens dom. Åklagarens uppgift är inte att stötta brottsoffret eller finnas tillhands när det uppstår frågor eller behov av kurativt stöd.

2.8.1 att straffsatserna för kvinnofridskränkning och grov kvinnofridskränkning höjs.

2.8.2 att elektronisk övervakning blir obligatoriskt vid kontaktförbud.

2.8.3 att ett tillägg om kön läggs till som grund för hatbrott adderas till kvinnofridslagstiftningen.

2.8.4 att det ska införas kvinnohus i alla regioner.

2.8.5 att anmälningsskyldigheten för orosanmälan även ska omfatta oro för vuxna som far illa i en nära relation.

2.8.6 att kommuner säkrar att kvinno-, tjej- och ungdomsjourer får en långsiktig finansiering.

2.8.7 att den så kallade 2-årsregeln inte får användas som maktmedel, och att om anknytningsperson utsätter kvinnan för våld eller kränkande behandling ska den utsatta kvinnan få uppehållstillstånd.

2.9.1 att Centerpartiet arbetar för att lägga till mäns våld mot kvinnor under brottsrubriceringen hatbrott.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna handlar om kvinnor som utsätts för våld i nära relation och hur detta allvarliga och utbredda samhällsproblem ska motverkas. Förslagen spänner över ett stort område och behandlar allt från straffskärpningar till säkerställande av långsiktig finansiering av kvinno- och tjejjourer.

Ingen människa ska behöva leva i rädsla för att bli slagen. Mäns våld mot kvinnor är idag ett stort och akut jämställdhetsproblem. Centerpartiet vill se en nollvision för våld i nära relationer och sexualiserat våld.

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för en höjning av minimistraflet för grov kvinnofridskränkning från dagens nio månader till tolv månader. Det kan dock finnas anledning att höja minimistraflet mer än så. Då en höjning av minimistraflet utgör ett etablerat ställningstagande från partiets sida, samt då Partistyrelsen inte vill binda sig vid en specifik straffsats, föreslås partistämman instämma i intentionerna avseende de att-satser som gäller höjt minimistraflet.

Ideella jourer, stiftelser, stödorganisationer och nätverk har under lång tid burit ett tungt ansvar där det offentliga brustit i att ta hand om offer för våld i nära relation. Finansieringen av jourerna sker idag främst via kommunala men även ideella insatser, samt till viss del statliga bidrag. Men det är inte tillräckligt och samhället måste ta större ansvar för att skydda våldsutsatta kvinnor.

Centerpartiet har drivit på för att det offentliga ska tillförsäkra kvinno-, tjej- och ungdomsjourer en långsiktig finansiering. I budgeten för 2020 säkrade vi, inom ramen för januariavtalet, jourernas finansiering genom att skjuta till 100 miljoner per år över hela mandatperioden. Partiet kommer också att fortsätta att arbeta för en permanent satsning på jourer i statsbudgeten och föreslår därmed bifall till motionen i denna del.

Centerpartiet tog på partistämman 2019 beslut om att säkerställa att våldsutsatta kvinnor ska kunna få ett samlat bemötande var de än bor i Sverige. Detta ställningstagande gäller alltså. I likhet med då anser Partistyrelsen att hur man väljer att organisera denna verksamhet kan se olika ut i olika delar av landet. Exempelvis skulle ett kvinnohus kunna tillgodose behovet i två regioner. Partistyrelsen föreslår därmed att instämman i motionens intention i fråga om kvinnohus då behovet i samtliga regioner ska tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

Möjligheterna att hjälpa en våldsutsatt förbättras avsevärt om myndigheter kan dela relevant information och slå larm till andra myndigheter. Riksdagen röstade i juni igenom en lagändring som gör det möjligt för socialtjänsten och hälso- och sjukvården att under vissa förutsättningar, utan hinder av sekretess, lämna uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förhindra att en enskild begår ett allvarligt brott mot en närstående som riskerar den närståendes liv och hälsa. Den nya lagen avser risk för sådana brott som återfinns i 3 (brott mot liv och hälsa), 4 (brott mot frihet och frid) och 6 (sexuallbrott) kap. brottsbalken, för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år. Centerpartiet röstade för lagändringen. Partistyrelsen anser att detta är en bra förändring som ökar samhällets möjligheter att ingripa och att detta kan fungera lika effektivt som att införa en skyldighet att anmäla oro till socialtjänsten vid misstanke om våld i nära relation. Partistyrelsen föreslår därmed stämman att instämman i motionens intention vad gäller orosanmälan till socialtjänsten vid misstanke om våld i nära relation.

Idag måste ett kontaktförbud överträdas för att den dömda ska behöva bära fotboja. Centerpartiet har länge påtalat det orimliga i detta. Om en gärningsman döms för ett allvarligt brott i nära relation, såsom misshandel, vill Centerpartiet att ett automatiskt kontaktförbud ska gälla. Utsatta ska skyddas redan från dag ett med den teknik som finns. Vi vill att elektronisk fotboja ska användas i samtliga fall av kontaktförbud där det kan fylla en funktion och vara obligatoriskt vid allvarligare brott i nära relation. Partistyrelsen föreslår därmed bifall på attsatsen om elektronisk övervakning.

På stämman 2015 tog Centerpartiet beslut om att vi vill att tryggheten för brottsoffer ökar genom att dessa ges större möjlighet att byta målsägandebiträde och genom att se över om kraven som ställs för att få ett målsägandebiträde bör sänkas. Samma beslut togs även vid stämman 2019.

År 2018 trädde en lagändring ikraft, som Centerpartiet stod bakom, och som innebar mer restriktiva regler för förordnande av målsägandebiträde i överrätt. Förändringen kom sig av att överrättsprocessen reformerades. Målsägandebiträdets funktion vid en huvudförhandling i överrätt ansågs därmed många gånger begränsad. Mot den bakgrunden beslutades att målsägandebiträdet som huvudregel bara ska vara förordnad till dess att tiden för att överklaga tingsrättens dom i målet hade löpt ut. Från denna huvudregel finns undantag som innebär att målsäganden har rätt till målsägandebiträde även i överrätt om vissa förutsättningar föreligger och målsäganden har behov av det.

Under senare tid har det kommit signaler som tyder på att lagen kan ha fått allt för långtgående konsekvenser. Ett målsägandebiträde fyller många gånger en viktig funktion för målsäganden, inte minst i mål om sexualbrott, våld i nära relation eller hedersrelaterad brottslighet. Partistyrelsen, som instämmer i motionens intention i denna del, föreslår en något omformulerad att-sats om att göra en utvärdering av lagändringen 2018 om mer restriktiva regler för förordnande av målsägandebiträde i överrätt.

När en person kommer till Sverige från ett tredje land för att leva med en partner som man inte tidigare haft en relation med tillämpas så kallad uppskjuten invandringsprövning. Huvudregeln är, i likhet med andra tillståndsgrunder, att ett sådant uppehållstillstånd är tillfälligt och att uppehållstillståndet kan förlängas i det fall förhållandet består. Att uppehållstillståndet är knutet till anknytningspersonen i Sverige är en nödvändighet och en förutsättning för att uppehållstillstånd ska beviljas. I vissa fall kan detta dock skapa en beroendesituation. I de fall den anhöriga blivit utsatt för hot eller våld finns därför en ventil som gör det möjligt att få förlängt uppehållstillstånd ändå, trots att förhållandet upphört. Genom att motionera i riksdagen har Centerpartiet drivit på för att man bör se över om denna ventil är ändamålsenlig och ger dessa personer tillräckligt skydd. Partistyrelsen föreslår därför partistämman att instämman i motions intention i den del som rör 2-årsregeln.

Hatbrott har ingen egen brottsrubricering utan hanteras som en straffskärpningsregel i brottsbalken, 29 kap. 2 §. Hatmotiv återfinns i punkt sju i denna bestämmelse.

Där framgår att om åklagaren kan bevisa att gärningsmannen begått ett brott med avsikten att kränka en person eller grupp baserat på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning,

könsöverskridande identitet eller uttryck, eller annan liknande omständighet, ska detta ses som en försvårande omständighet som motiverar ett strängare straff.

Frågan om att införa kön som en hatbrottsgrund diskuterades bl.a. i proposition 2.147/98:55. Det huvudsakliga argumentet mot att införa kön som grund för hatbrott var att kvinnor inte utgör en utsatt minoritetsgrupp och därmed inte har behov av detta skydd. Under senare tid har diskussionen om att införa kön ånyo aktualiserats och då i huvudsak med anledning av könsrelaterat hat på internet. Finland har beslutat att lägga till motiv baserat på kön som straffskärpningsgrund. Detta efter att flera utredningar visat att i synnerhet kvinnor som är verksamma i offentligheten utsätts för hat som riktas mot deras könstillhörighet och hatretorik med sexistiska övertoner.

Partistyrelsen är av uppfattningen att kön bör införas som en hatbrottsgrund även i Sverige. Behovet aktualiseras bl.a. av att kvinnor utsätts i högre grad än män för hat på nätet och att det sexistiska näthatet begränsar kvinnors livsrum.

Partistyrelsen anser även att det är påkallat att funktionsnedsättning införs som en hatbrottsgrund.

Partistyrelsen instämmer därmed i motionernas intention i denna del men menar att skrivningen i de föreslagna att-satserna bör ändras något och formuleras som att kön och funktionsnedsättning bör införas som grund för hatbrott.

Partistämman beslutade:

att det görs en utvärdering av lagändringen 2018 om mer restriktiva regler för förordnande av målsägandebiträde i överrätt.

att kön och funktionsnedsättning införs som grund för hatbrott.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.8.2 att elektronisk övervakning blir obligatoriskt vid kontaktförbud.

2.8.6 att kommuner säkrar att kvinno-, tjej- och ungdomsjourer får en långsiktig finansiering.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.7.1

2.7.2

2.8.1

2.8.3

2.8.4

2.8.5

2.8.7

2.9.1

2.10: Hedersrelaterat våld och förtryck

2.10.1 att det ska genomföras en nationell omfattande kunskapshöjning hos alla kommuner och myndigheter kring hedersrelaterat våld och förtryck.

2.10.2 att en kartläggning görs och att nationell statistik tas fram gällande hur utbrett hedersvåldet är.

2.10.3 att personal som jobbar nära unga människor samt tjänstemän på kommuner och myndigheter ska utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck.

2.10.4 att alla skolor ska ha en handlingsplan för hur skolan arbetar förbyggande, upptäckande och stödjande vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck.

2.10.5 att inom ramen för skolpliktsansvaret ge skolhuvudmän i uppdrag att årligen rapportera antalet barn som har eller som det finns stark misstanke om att de har förts bort.

Partistyrelsens förslag till beslut:

Motionen rör hedersrelaterat våld och förtryck. I motionen framhålls att det behövs en nationell kunskapshöjning hos kommuner, myndigheter och tjänstemän om hedersproblematik. Motionärerna framhåller vidare behovet av nationell statistik på området och att alla skolor bör ha en handlingsplan för att motverka hedersproblematik. Vidare anförs att skolorna bör ha i uppdrag att inom ramen för skolpliktsansvaret årligen rapportera antalet barn som misstänks eller konstaterats ha förts bort för tvångsåktenskap.

Centerpartiet har såväl vid tidigare stämmor som i andra sammanhang varit tydligt med att hedersrelaterad brottslighet är oacceptabel. Vid partistämman i Malmö 2017 uttalade partiet att handlingsplaner mot hedersförtryck samt handlingsplaner mot kontroll av individer ska finnas i grund- och gymnasieskolor.

Inom ramen för januariavtalet har Centerpartiet varit med och genomfört ett omfattande reformpaket i fråga om hedersbrott och hedersutsatthet. Det handlar bl.a. om heder som en särskild straffskärpningsgrund, införandet av nya brott i form av exempelvis ett barnåktenskapsbrott, barnfridsbrott och ett särskilt hedersbrott.

Vidare, att ta fram en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Stora satsningar har också gjorts på kunskapshöjande åtgärder i fråga om hedersproblematik. Bland annat har Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillförts medel för att utöka sitt jämställdhetsarbete med fokus på heder. Länsstyrelserna har fått permanenta medel för regionala kunskapscenter om heder. Fem myndigheter som särskilt möter våldsutsatta har fått i uppdrag att öka upptäckten av våld och hedersutsatthet.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att fördela medel, kunskap och metodstöd till socialtjänsten och hälso- och sjukvården för att motverka våld och hedersbrott. Kriminalvården har också fått ökat ansvar för att bekämpa hederskultur bland sina klienter.

Förstärkningar har även gjorts för att stärka forskningen och kunskapen om hedersproblematik. Läroplanen har ändrats avseende skolans undervisning om sexualitet, samtycke och relationer och Skolverket har fått resurstillskott för att stärka det systematiska arbetet mot heder.

Partistyrelsen anser att tjänstemän på kommuner och myndigheter och även personal på skolor, så även förskolor, bör utbildas gällande hederproblematik och föreslår bifall på denna att-sats.

Skolan har en anmälningsskyldighet i de fall barn riskerar att fara illa eller utsättas för brott, exempelvis barnåktenskapsbrott. Skolan är då skyldig att anmäla detta till socialtjänsten. Partistyrelsen anser inte att ansvaret kan läggas på en enskild skola att göra årliga sammanställningar i linje med motionärens förslag och föreslår avslag på motionen i denna del.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.10.3 att personal som jobbar nära unga människor samt tjänstemän på kommuner och myndigheter ska utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.10.1

2.10.2

2.10.4

2.10.5 med ändring att **socialtjänsten i varje kommun** ges uppdraget att årligen rapportera antalet barn som har eller som det finns misstanke om att de har förts bort.

9.18, 9.19: Om sexualbrott

9.18.1 att minimistrafpen för sexualbrott höjs.

9.18.2 att domare och nämndemän ska genomgå sexualbrottsutbildning för att få döma i sexualbrottsmål.

9.18.3 att en särskild fackdomstol för sexualbrott införs.

9.18.4 att misstänkt förövare alltid ska förhöras i våldtäktsutredningar i de fall det finns en utpekad misstänkt.

9.18.5 att säkra långsiktig finansiering för den nationella hjälplinjen med stöd för personer som upplever sig ha ett problembeteende kopplat till sin sexualitet.

9.18.6 att stärka forskning kring vård och behandling av personer som har dömts för sexualbrott.

9.18.7 att införa reglering av sexistisk reklam och media.

9.19.1 att lagstiftningen för sexualbrott ses över. En högre straffskala för sexualbrott som sexköp och sexualbrott mot barn behövs.

9.19.2 att prioritera att de utsatta får bättre stöd och hjälp genom ökade resurser till uppsökande verksamhet inom såväl offentliga som privata aktörer såsom socialtjänst, BUP, kvinnojourer och ungdomsmottagningar.

9.19.3 att öka resurser för polisen så att alla regioner har möjlighet att jobba aktivt och proaktivt med dessa brott.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna rör sexualbrott och sexuellt våld, och lyfter att det är en brottslighet som på ett helt överskuggande sätt drabbar kvinnor och barn. Motionärerna vill att straffen för sexualbrott skärps och att brottsoffren ska erbjudas bättre stöd. Vidare, att det behövs specialiserad kompetens på sexualbrott inom alla polisregioner och att domare och nämndemän som dömer i sexualbrottsmål genomgår sexualbrottsutbildning. Det beskrivs också hur få anmälda sexualbrott leder till åtal och att åtal också sällan leder till fällande dom i sexualbrottsmål. I en motion föreslås införandet av en särskild fackdomstol för sexualbrott. Behovet av behandling av förövare lyfts fram, samt att sexistisk reklam och media leder till destruktiva könsnormer.

Centerpartiet arbetar för att motverka sexualbrott i alla dess former och har under lång tid drivit på för skärpta straff för sexualbrott generellt. Vi har också tydliggjort behovet av straffskärpningar för sexualbrott mot barn, en brottslighet som vi inte anser ska ha böter i straffskalan. En utredning med uppdraget att skärpa straffen för sexualbrott färdigställdes under våren 2021. Centerpartiet förväntar sig därmed att straffskärpningar för sexualbrott införs i närtid. Partistyrelsen förslår därmed partistämman att bifalla motionerna i de delar som rör skärpta straff för sexualbrott.

Centerpartiet har även drivit på för att det ska finnas utredare med särskild kompetens om våld i nära relation och sexualbrott, inklusive sexköp/trafficking, i varje polisregion. De som i sin yrkesroll ofta kommer i kontakt med offer för våld i nära relation och sexualbrott ska också besitta relevanta kunskaper om den här specifika typen av brott. Centerpartiet har också drivit på för bättre stöd till brottsoffer och att stödet till brottsoffer ska vara likvärdigt i hela landet. Partistyrelsen förslår därmed partistämman att bifalla de att-satser som gäller stöd till brottsoffer, samt att bifalla att-satsen att domare och nämndemän som dömer i sexualbrottsmål ska genomgå sexualbrottsutbildning. Enligt Partistyrelsens mening är detta också en bättre lösning än att inrätta en särskild domstol för sexualbrott och Partistyrelsen förslår därmed avslag på denna att-sats.

Vad gäller utredningen av sexualbrott har Centerpartiet framfört behovet av förbättringar och poängterat det orimliga i att så få åtalade brott leder till fällande dom. Som huvudregel är det rimligt att kräva att misstänkta förövare alltid ska förhöras i våldtäktsutredningar i de fall det finns en utpekad misstänkt. Partistyrelsen anser

dock att det skulle vara att detaljreglera de brottsutredande myndigheternas arbete att ställa upp ett generellt krav på detta. Partistyrelsen föreslår därmed att partistämman instämmer i intentionen i denna att-sats.

Den nationella telefonlinjen för att förebygga sexuellt våld, Preventell, drivs sedan 2012 av Karolinska universitetssjukhuset och fyller en viktig funktion för att erbjuda vård och behandling av sexuella riskbeteenden. Telefonlinjen har hittills årligen beviljats ekonomiskt stöd. Partistyrelsen instämmer i behovet av en mer långsiktig finansiering och riksdagen har nyligen också riktat ett tillkännagivande till regeringen om detta, samt om bättre informations spridning om hjälplinjen. Partistyrelsen föreslår därför stämman att bifalla att-satsen om långsiktigt stöd till den nationella hjälplinjen.

Partistyrelsen anser också att forskningen kring vård och behandling av personer som har dömts för sexualbrott bör stärkas och föreslår därmed partistämman att bifalla dessa att-sats.

Idag finns möjlighet att anmäla sexistisk reklam till Reklamombudsmannen, näringslivets stiftelse för självreglering av etisk reklam. Att bli fälld av Reklamombudsmannen leder dock inte till någon direkt påföljd annat än risken för negativ publicitet och konsumentreaktioner. De företag som fälls förväntas också följa beslutet på så sätt att de slutar att använda sig av reklamen. Partistyrelsen är av uppfattningen att det kan finnas anledning att se över om självregleringen genom prövning av Reklamombudsmannen är en tillräckligt ingripande åtgärd och föreslår därför en egen att-sats med denna innebörd.

Partistyrelsen tror att det är svårt att använda regleringar av reklam och media för att motverka stereotypa bilder av kvinnor och män. Alla begränsningar som innebär att vissa uttryck på förhand är förbjudna innebär svårigheter i förhållande till tryck- och yttrandefriheterna. Det är också oklart om en sådan reglering skulle kräva grundlagsändring. Opinionsfriheterna är det fundament vår demokrati vilar på, och alla ingrepp i dessa måste därför vara en sista utväg när alla övriga alternativ är uttömda. I nuläget är det svårt att säga att så är fallet. Partistyrelsen föreslår därför avslag på att-satsen.

Partistämman beslutade:

att verka för en översyn av regleringen av sexistisk reklam.

att lagstiftningen för sexualbrott ses över med målet att en högre straffskala för sexualbrott, i synnerhet sexualbrott mot barn, införs.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

9.18.1 att minimistrafpen för sexualbrott höjs.

9.18.2 att domare och nämndemän ska genomgå sexualbrottsutbildning för att få döma i sexualbrottsmål.

9.18.6 att stärka forskning kring vård och behandling av personer som har dömts för sexualbrott.

9.18.5 att säkra långsiktig finansiering för den nationella hjälplinjen som med stöd för personer som upplever sig ha ett problembeteende kopplat till sin sexualitet.

9.19.1 att lagstiftningen för sexualbrott ses över. En högre straffskala för sexualbrott som sexköp och sexualbrott mot barn behövs.

9.19.2 att prioritera att de utsatta får bättre stöd och hjälp genom ökade resurser till uppsökande verksamhet inom såväl offentliga som privata aktörer såsom socialtjänst, BUP, kvinnojourer och ungdomsmottagningar.

9.19.3 att öka resurser för polisen så att alla regioner har möjlighet att jobba aktivt och proaktivt med dessa brott.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.18.4

Partistämman avslog följande motioner:

9.18.3

9.18.7

9.20, 9.21: Köp av sexuell handling

9.20.1 att minimistrafvet för köp av sexuell handling ska höjas och minst vara fängelse.

9.20.2 att straffsatsen ska vara högre om det rör sig om brott mot barn.

9.20.3 att upprepade sexköp per automatik ska leda till högre straff.

9.20.4 att inrätta en nationell handlingsplan mot människohandel i syfte att arbetet ska få en tydligare styrning.

9.20.5 att alla som har utsatts för prostitution och människohandel, oavsett var i landet hen befinner sig, ska få möjlighet till rätt stöd och vård.

9.20.6 att brottsoffer för människohandel ges möjlighet till en reflektionsperiod om 90 dagar, samt att reflektionsperioden ska kunna ansökas av fler instanser, inte enbart av en förundersökningsledare.

9.20.7 att strikt ansvar införs i förhållande till ålder för den som genom människohandel, koppleri eller sexköp utnyttjar en person som är under 18 år.

9.20.8 att förbjuda så kallade sugardejtingsajter.

9.21.1 att riksdagsledamöterna verkar för att lagstiftaren ska ändra på den nuvarande lagen om sexköp och att den ska även omfatta kvinnorna som säljer sex.

9.21.2 att motionen antas i sin helhet.

9.21.3 att Centerpartiets riksdagsgrupp verkar och påverkar med tillgängliga medel att denna typ av sexhandel kriminaliseras lika för alla.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna rör sexköp, människohandel och s.k. sugardejtingsajter. Motionärerna vill att straffen för sexköp ska skärpas och att brottsoffer för människohandel och prostitution ska erbjudas bättre stöd, samt att personer som kommer hit från andra länder för prostitution/trafficking ska ges möjlighet till längre reflektionsperiod.

Motionärerna lyfter specifikt även frågan om unga personer som säljer sex. Det framhålls att det krävs ytterligare åtgärder för att säkerställa nolltolerans mot människohandel, trafficking och prostitution i Sverige. En motionär anser att det ska vara brottsligt att sälja sexuella tjänster.

Centerpartiet tycker att det är bra att det är olagligt att köpa sexuella tjänster. Att utnyttja en annan människa sexuellt ska alltid vara brottsligt och mer behöver göras för att motverka sexhandel. Frågan om ifall det ska vara olagligt att sälja sex har varit föremål för flera utredningar som alla landat i slutsatsen att försäljning av sexuella tjänster inte bör kriminaliseras. Detta då personer som säljer sex ofta tvingas till det av olika skäl och ofta befinner sig i en mycket utsatt situation. Att straffa personer som säljer sex skulle göra dessa personer ännu mer utsatta. Samhället har därför istället valt en väg som innebär att man försöker att hjälpa personer som säljer sex att ta sig ur prostitution. Centerpartiet står fullt ut bakom denna inriktning. Partistyrelsen föreslår därmed avslag på motionen om att kriminalisera försäljningen av sexuella tjänster.

Centerpartiet har länge drivit frågan om att personer som utsatts för prostitution och människohandel ska ha rätt till stöd och hjälp oavsett var i landet hen befinner sig. Centerpartiet har bl.a. verkat för att det i varje polisregion ska finnas utredare som är specialiserade på prostitution/trafficking, våld i nära relation, sexualbrott och hedersrelaterad brottslighet. Detta eftersom den som utreder den här typen av brottslighet behöver vara väl förtrogen med brottslighetens speciella karaktär, samt att brottsoffer för den här typen av brottslighet behöver

särskilt stöd. Partistyrelsen föreslår därmed bifall på de att-satser som rör stöd till offer för prostitution och människohandel.

Motionärerna föreslår att införa fängelse som minimistraff i straffskalan för köp av sexuella tjänster. Centerpartiet har tidigare motsatt sig detta eftersom endast brott med böter i straffskalan kan bli aktuella för strafföreläggande. Fängelse som minimistraff innebär att brottet måste hanteras i en domstolsprocess och bevisas bortom rimligt tvivel. Färre riskerar då att fällas till ansvar för brottet. Partistyrelsen anser dock att det finns anledning att ompröva detta ställningstagande, dels eftersom det är viktigt att straffet står i rimlig proportion till brottet, dels eftersom ett domstolsförfarande och risken för en fängelsepåföljd troligen skulle ha en betydligt mer avskräckande effekt än risken för ett strafföreläggande. Köp av sexuella tjänster är en företeelse som på allvar måste bekämpas. Partistyrelsen föreslår därmed bifall på motionen i denna del.

Vad gäller straffsatsen då den som säljer en sexuell tjänst är minderårig, så utgör detta ett särskilt brott, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, och har redan idag högre straffsats än sexköp av en vuxen. Partistyrelsen anser dock att det är principiellt viktigt att slå fast att köp av sexuell tjänst av en minderårig alltid ska ha högre straffsats och föreslår därmed bifall på motionen i denna del.

Det finns redan idag en nationell handlingsplan mot människohandel framtagen med syfte att stärka samverkan och samordningen av insatserna på området. Centerpartiet anser att det är angeläget att handlingsplanen uppdateras löpande. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämma i motionernas intention i denna del.

Den som döms för upprepade sexköp återfaller i likartad brottslighet, vilket redan enligt dagens lagstiftning påverkar straffet i skärpande riktning (29 kap. 4 § BrB). Centerpartiet är dock av uppfattningen att återfall i brott generellt sett borde ses över och skärpas i förhållande till vad som gäller idag. Vid straffutmätning måste det alltid göras en bedömning i det enskilda fallet varför partistyrelsen inte tycker det är lämpligt att upprepade brott per automatik ska leda till strängare straff. Partistyrelsen föreslår därför partistämman att instämma i motionens intention i denna del.

Strikt ansvar tillämpas i nuläget över huvud taget inte inom den allmänna svensk straffrätten. Istället utgör skuldprincipen en central utgångspunkt, som innebär att uppsåt eller oaktsamhet utgör en förutsättning för straffrättsligt ansvar. Frågan om att införa strikt ansvar gällande barnets ålder för den som genom människohandel, koppleri eller sexköp utnyttjar en person som är under 18 år, har tidigare utretts. Lagstiftaren landade i bedömningen att ett strikt ansvar inte låg i linje med grundläggande straffrättsliga principer och valde istället att skärpa förutsättningarna i fråga om aktsamhet rörande barnets ålder. Även omedveten oaktsamhet beträffande barnets ålder omfattas därmed idag av straffansvar. Trots det finns det fortfarande exempel på märkliga avgöranden där exempelvis barnets grad av kroppslig utveckling har tillmätts betydelse. Detta är givetvis oacceptabelt eftersom alla barn har rätt till skydd. Partistyrelsen är av uppfattningen att problematiken kan motverkas genom att de domare och nämndemän som ska döma i sexualbrott har genomgått särskild sexualbrottsutbildning för att vara väl uppdaterade i fråga om lagstiftning, vanliga reaktioner hos brottsoffer osv. Partistyrelsen anser dock att motionärernas förslag om strikt ansvar beträffande barnets ålder är allt för långtgående eftersom det omkullkastar grundläggande straffrättsliga principer och föreslår därför avslag på att-satsen.

Den som utsatts för människohandel i Sverige har enligt Europakonventionen om mänskliga rättigheter rätt till 30 dagars betänketid för att få möjlighet återhämta sig och ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med brottsutredande myndigheter. Centerpartiet står enligt tidigare stämmobeslut från 2013 bakom denna bestämmelse. En ansökan om betänketid ska göras hos Migrationsverket av en förundersökningsledare.

Att brottsoffret måste ta kontakt med brottsutredande myndigheter för att få betänketid för att bestämma om hon eller han vill samverka med samma myndigheter skulle kunna innebära en begränsning för offret. Centerpartiet har därför tillsammans med de partier som tidigare ingick i januarisamarbetet tillsatt en utredning (Skärpta regler för utvisning på grund av brott, Dir. 2020:44) som bland annat ska ta ställning till om ytterligare myndighetsaktörer ska kunna ansöka om uppehållstillstånd för betänketid för offer för människohandel och i så fall vilken eller vilka. Centerpartiet har således redan ställt sig bakom att utreda om reflektionsperioden ska kunna ansökas av fler instanser.

Förutsättningarna för att driva en framgångsrik förundersökning kan snabbt förändras. För att möjligheterna att lagföra förövarna och ge brottsoffret upprättelse ska vara så goda som möjligt bör därför inte brottsoffrets betänketid vara för lång. Samtidigt bör brottsoffret ha tillräcklig tid på sig att återhämta sig och det kan ta tid för ett offer för människohandel att samla sig så pass att hen orkar och vågar vara en del av en rättsprocess. Partistyrelsen föreslår stämman att instämma i motionens intention och föreslår stämman att bifalla en ny att-sats om att betänketidens längd behöver ses över och eventuellt förlängs.

Redan idag är alla former av kontakter i sexuellt syfte med barn under 15 år förbjudna. Det är också olagligt att köpa sexuella tjänster och lagstiftaren ser extra allvarligt på situationer där den som säljer sex är mellan 15 och 17 år. Knäckfrågan är därmed om det ska vara förbjudet att inneha en hemsida som kan definieras som en s.k. sugardejtingsajt där personer över 15 år kan komma i kontakt med varandra i sexuellt (eller annat) syfte.

Partistyrelsen är av uppfattningen att sugardejtingsajter är en mycket negativ företeelse och skulle gärna se att de upphörde att existera. Sugardejting fungerar i många fall som en inkörsport till prostitution och övergrepp. Ungdomar måste varnas för sådana upplägg som kan framstå som harmlösa men som lätt leder till en fullständigt utlämnande situation. Att skydda barn mot sexuella övergrepp är en mycket viktig uppgift för samhället. Satsningar på information, riktigt bra sex- och samlevnadsundervisning, föräldrastöd och stöd till unga med psykisk ohälsa är viktiga åtgärder för att skydda unga människor från att dras in i s.k. sugardejting. Partistyrelsen anser vidare att det finns anledning att närmre utreda förutsättningarna att stoppa såväl sugardejtingsajter som sexköpsajter/annonser om prostitution genom att vidareutveckla lagstiftningen rörande koppleri. Det är redan idag kriminaliserat att främja att en person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning (6 kap. 12 § BrB). På samma sätt som att den som upplåter en lägenhet för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning kan dömas för koppleri, borde även den som tillhandahåller en domän eller digital tjänst där sådan verksamhet förekommer kunna dömas. Då internet suddar ut gränserna för tid och rum bör det också vara möjligt att definiera att brottet sker i Sverige givet att den digitala tjänsten vänder sig till den svenska marknaden, oavsett var i världen exempelvis en server befinner sig. Centerpartiet anser att det är angeläget att det brottsbeivrande arbetet fungerar på ett ändamålsenligt sätt även i ett digitalt tidevarv. Centerpartiet vill därför att det tillsätts en utredning som ser över vad som kan göras för att stoppa de digitala bordeller som vänder sig till den svenska marknaden och där kvinnor och barn säljs. Utredningen ska även se över möjligheterna att sätta stopp för detta oavsett var sajten är registrerad. Partistyrelsen förslår därmed instämmande i motionen i denna del och en ny att-sats om att tillsätta en sådan utredning.

Partistämman beslutade:

att betänketidens längd på 30 dagar för offer för människohandel ska ses över för att säkerställa att brottsoffret får tillräcklig tid till återhämtning.

att en utredning tillsätts för att se vad som kan göras för att stoppa digitala bordeller där kvinnor och barn säljs i Sverige, oavsett var sajten är registrerad.

att en utredning tillsätts för att se vad som kan göras för att stoppa digitala bordeller där kvinnor, män och barn säljs i Sverige, oavsett var sajten är registrerad.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

9.20.1 att minimistraffet för köp av sexuell handling ska höjas och minst vara fängelse.

9.20.2 att straffsatsen ska vara högre om det rör sig om brott mot barn.

9.20.5 att alla som har utsatts för prostitution och människohandel, oavsett var i landet hen befinner sig, ska få möjlighet till rätt stöd och vård.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.20.3

9.20.4

9.20.8

Partistämman avlog följande motioner:

9.20.6

9.20.7

9.21.1

9.21.2

9.21.3

9.22, 9.23: Motverka sexualbrott mot barn och barns utsatthet på internet

9.22.1 att Centerpartiet ska verka för en utökad och regelbunden registerkontroll av personal i förskola och skola.

9.22.2 att inom förskola, skola, socialtjänst, psykiatri och rättsväsendet ska få utbildning om sexualbrott som sker på nätet.

9.22.3 att Centerpartiet ska verka för ökade medel till ideella organisationer för information, stöd och råd om barns trygghet på nätet.

9.22.4 att Centerpartiet ska verka för att en informationskampanj tas fram riktad till vårdnadshavare om hur en kan samtala med unga om pornografi på internet.

9.22.5 att Centerpartiet ska arbeta för att Polismyndigheten får ökade resurser för utredning av sexualbrott online.

9.22.6 att en åldersgräns för konsumtion av pornografi på nätet införs.

9.23.1 att säkerställa en human procedur med rutiner för hur personer som är utsatta för våldtäkt ska bemötas, inom polisväsendet men även domstolsväsendet med utbildning för all personal i ämnet.

9.23.2 att säkerställa utbildning i hur du bemöter de som utsatts för övergrepp för elever vid polisskola och juristutbildning inom universitet och högskola.

9.23.3 att rutiner för målsägarbiträde ändras så att det ingår en mer human inställning och uppföljning till målsägande på personligt plan.

9.23.4 att föreslå skol- och utbildningsministrar en informationskampanj som visar att samhället står bakom dessa unga brottsoffer och att det ska vara värt att anmäla.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna handlar om unga brottsoffer för sexualbrott och hur man ska hindra barn och unga från att utsättas för sexualbrott. Motionerna tar även upp frågan om informations- och utbildningsinsatser av professionella aktörer som hanterar sexualbrottsärenden. Barns utsatthet för sexualbrott på nätet lyft särskilt fram, samt även förslaget om en åldersgräns för konsumtion av pornografi på nätet.

Idag gäller, enligt skollagen, att arbetsgivaren ska genomföra en obligatorisk registerkontroll för att få anställa, anlita eller ta emot någon i förskole- och grundskoleverksamhet. Kontrollen begränsar sig således till de situationer när någon ska starta någon form av tjänst eller uppdrag i sådan verksamhet. Den som erbjudits arbetet eller uppdraget ska då visa upp ett belastningsregisterutdrag som inte är äldre än ett år. Inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan gäller frivillig registerkontroll, vilket innebär att arbetsgivaren kan välja att begära in ett registerutdrag.

Partistyrelsen instämmer i motionärernas uppfattning att ett registerutdrag borde begäras in på regelbunden basis av personal i förskola och skola. Partistyrelsen anser också att det i övrigt finns anledning att se över lagstiftningen om registerkontroll. Exempelvis kan det diskuteras om inte också gymnasieskolan och gymnasiesärskolan skulle omfattas av obligatorisk registerkontroll och om ett registerutdrag ska kunna vara så gammalt som ett år när det lämnas in. Partistyrelsen föreslår därmed dels bifall på motionens att-sats om utökad

och regelbunden registerkontroll av personal i förskola och skola, samt en ny att-sats om översyn av lagstiftningen om registerkontroll av skolpersonal.

Det finns ett stort behov av ytterligare informationsinsatser om sexualbrott mot barn på internet, både om själva förekomsten i sig men framför allt för att förebygga och förhindra sådana brott. Polismyndigheten har nyligen tagit fram ett utbildningsmaterial som ska hjälpa lärare att lyfta frågan om sexualbrott på internet i sin undervisning. Centerpartiet har också varit drivande i att riksdagen nyligen fattade beslut om en reviderad läroplan där sexualundervisningen gavs nytt fokus. Partistyrelsen anser att det även behövs ytterligare information och utbildning av professionella aktörer och föräldrar, samt ökat stöd till ideella organisationer som kan erbjuda stöd och råd, för att kunna motverka brottsligheten och kunna prata med barn om sexualbrott, pornografi och annan utsatthet på internet. Partistyrelsen är dock tveksam till om rättsväsendet i allmänhet ska ingå som målgrupp för en informationsinsatsning. Partistyrelsen föreslår därmed en något justerad att-sats rörande professionella aktörer. Vad gäller ökade medel till ideella organisationer så har Centerpartiet drivit detta under lång tid inom ramen för januarisamarbetet. Partistyrelsen föreslår därför bifall i denna del. Partistyrelsen föreslår vidare instämmande i intentionen om en informationskampanj till föräldrar, samt har föreslagit en att-sats med en lite mindre preciserad skrivning.

Centerpartiet arbetar redan idag för att öka Polismyndigheten resurser för utredning av sexualbrott online. Detta har varit ett klart utmärkande tema i de budgetförhandlingar som hållits med regeringen inom ramen för januarisamarbetet. Det har också framförts som ett krav och hörtsammats i förhandlingarna om regleringsbrevet till Polismyndigheten. Centerpartiet kommer givetvis också att fortsätta arbetet för att motverka sexualbrott online. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämma i motionens intention i denna del.

Pornografin ger ofta en verklighetsfrämmande bild av sex, relationer och könsroller. Forskning visar att den ökande konsumtionen av pornografi även kan leda in i kriminella sexuella beteenden. Konsumtion av grov pornografi är också särskilt problematiskt för unga som saknar egna referensramar i fråga om sex och sexuella relationer. Det är därför viktigt att samtala med unga människor om de ofta skeva och våldsamma beskrivningar som pornografin ger uttryck för. Partistyrelsen föreslår därför partistämman att instämma i intention i den del som rör stöd till föräldrar i att samtala med barn om pornografi, men föreslår en lite modifierad att-sats om att öka kunskapen och informationen till vårdnadshavare om hur man kan samtala med unga om pornografi och annan utsatthet på internet.

Att införa en åldersgräns för konsumtion av pornografi på nätet är dock svårt. Det är också tveksamt att begränsa unga människors rätt att ta del av information, särskilt som det redan idag finns lagstiftning som bl.a. kriminaliserar spridande av våldspornografi (olaga våldsskildring, 16 kap 10 c § brottsbalken). Partistyrelsen föreslår därför avslag på att-satsen om att verka för att åldersgräns för konsumtion av pornografi på nätet införs.

Centerpartiet har länge drivit frågan om att brottsoffer för sexualbrott ska ha rätt till särskilt anpassat stöd och att detta måste finnas i hela landet. Partiet har i linje med detta fört fram krav på att det i varje polisregion ska finnas utredare som är specialiserade på prostitution/trafficking, våld i nära relation, sexualbrott och hedersrelaterad brottslighet. Vidare, att det vid varje åklagarkammare alltid, även under jour, ska finnas tillgång till åklagare med särskild kompetens kring den här typen av brott. Detta eftersom den som utreder den här typen av brottslighet behöver vara väl förtrogen med brottslighetens speciella karaktär och brottsoffrens behov av särskilt stöd. Är brottsoffret dessutom minderårig är behovet av adekvat stöd ännu större. Även de som dömer i sexualbrottsmål bör vara väl förtrogena med de särdrag som karaktäriserar dessa brott. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämma i intentionen i de att-satser som rör utbildning av de professionella aktörer som arbetar med sexualbrott, samt föreslår två nya att-satser om att det i varje polisregion ska finnas utredare, samt tillgång till jouråklagare året runt i hela landet, med specialistkompetens på prostitution/trafficking, våld i nära relation, sexualbrott och hedersbrott.

Ett målsägandebiträde har i uppdrag att föra målsägandens (brottsoffrets) skadeståndstalan och stötta målsäganden under brottsutredningen och domstolsprocessen. Det är viktigt att de jurister som förordnas som målsägandebiträde har erforderliga kunskaper och är personligen lämpade för uppdraget. För att säkerställa detta har processen för förordnande styrts upp under senare år. Tingsrätterna utgår idag i högre grad från meritlistor över genomgångna utbildningar m.m. som bland annat tillhandahålls av Advokatsamfundet. Centerpartiet anser att denna utveckling har varit av godo. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att instämma i motionens intention i denna del.

Med tanke på de mediala diskussioner som förevarit under våren 2021 där misstänkta förövare getts utrymme att oemotsagda uttala sig om brottsanmälare är det möjligt att en informationskampanj skulle kunna leda till fler anmälningar av sexualbrott. Antalet anmälda sexualbrott har dock stadigt ökat och lagstiftningen och straffsattserna för sexualbrott har skärpts sedan ett antal år tillbaka och fortsätter i skärpande riktning. Även kunskaperna om reaktionerna hos brottsoffer och förståelsen kring detta har förbättrats. Det finns fortfarande mycket att göra och Centerpartiet har exempelvis varit mycket tydligt med att antalet anmälda sexualbrott som

leder till åtal är oacceptabelt låg och att utredningsförfarandet kring dessa brott måste stärkas upp och kvalitetssäkras.

Under hösten 2020 genomförde Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna en kampanj, Tillsammans mot våld, i syfte att uppmärksamma och stärka arbetet mot våld i nära relationer. Sådana kampanjer från myndigheternas sida behöver även fortsättningsvis genomföras med jämna mellanrum. Partistyrelsen är dock inte av uppfattningen att de politiska partierna eller regeringen ska besluta om sådana kampanjer. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att avslå denna att-sats.

Partistämman beslutade:

att en översyn av lagstiftningen om registerkontroll av skolpersonal bör göras i syfte att skärpa lagen och utöka yrkesgrupperna som omfattas av obligatorisk registerkontroll.

att en informationssatsning ska göras för att informera och utbilda personal inom förskola, skola, socialtjänst och psykiatri om sexualbrott mot barn och annan utsatthet på internet.

att öka kunskapen och informationen till vårdnadshavare om hur man kan samtala med unga om pornografi och annan utsatthet på internet.

att det i varje polisregion ska finna utredare med specialistkompetens om våld i nära relation, sexualbrott, sexköp/människohandel och hedersbrott.

att det ska finnas tillgång till jouråklagare året runt i hela landet med specifik kompetens om brott med särskilt utsatta brottsoffer - våld i nära relation, sexualbrott, sexköp/människohandel och hedersbrott.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

9.22.1 att Centerpartiet ska verka för en utökad och regelbunden registerkontroll av personal i förskola och skola.

9.22.3 att Centerpartiet ska verka för ökade medel till ideella organisationer för information, stöd och råd om barns trygghet på nätet.

9.22.5 att Centerpartiet ska arbeta för att Polismyndigheten får ökade resurser för utredning av sexualbrott online.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.22.2

9.22.4

9.23.1

9.23.2

9.23.3

Partistämman avslog följande motioner:

9.22.6

9.23.4

9.24: Sexuellt utnyttjade av barn

9.24.1 att Centerpartiet intensifierar arbete för att uppfylla det som Sverige åtagit sig i och med att Barnkonventionen artikel 19 och 34 nu är lag.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen behandlar frågan om att stärka barns trygghet och säkerhet från att bli sexuellt utnyttjade. Motionären påtalar att Barnkonventionen medför ett långtgående åtagande att skydda barn mot alla former av sexuella övergrepp och att Centerpartiet ska intensifiera arbetet för att tillse att Sverige uppfyller åtagandena på området enligt Barnkonventionen.

Hösten 2020 lämnade den s.k. Barnkonventionsutredningen (SOU 2020:63) sitt betänkande över hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med rättigheterna i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen. Utredningen kom sammantaget fram till att svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med innebörden av Barnkonventionen med undantag för att det finns luckor i det straffrättsliga skyddet när det gäller sexuella gärningar som begås genom digitala medier, samt att barn vars pubertetsutveckling är fullbordad har ett mindre omfattande skydd än andra barn mot att utnyttjas i pornografiskt material. Vad gäller sexuella gärningar som begås genom digitala medier så handlar luckorna i lagen i huvudsak om övergrepp som begås utan att gärningspersonen är närvarande.

Utöver dessa brister i svensk lagstiftning och praxis visar andra rapporter att det finns brister i rättssäkerhet och hanteringen av ärenden som rör barn. Centerpartiet har tagit dessa brister på stort allvar och drivit på för att stärka barns rätt. Under senare tid har Centerpartiet bl.a. drivit på i budgetförhandlingar och regleringsbrev för att stärka och intensifiera Polisens arbete mot sexuella övergrepp mot barn på internet. Vidare har vi drivit på för ny lagstiftning för att möjliggöra husrannsakan i molntjänster och användarkonton, en åtgärd som är särskilt viktigt för att motverka dokumenterade sexuella övergrepp på barn (själva övergreppen och dokumentationen av desamma). Centerpartiet har också länge verkat för höjda straff för köp av sexuell handling av minderårig och att brottsutredare med särskild barnkompetens ska finnas att tillgå i hela landet. Arbetet fortsätter framöver med oförminskad kraft. Partistyrelsen föreslår mot bakgrund av det ovan anförda partistämman att instämma i motionens intention.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.24.1

9.25, 9.26: Om bedrägerier

9.25.1 att Centerpartiet tar initiativ till och arbetar för att samhället skall inrätta någon form av jourtelefon av typ "brottsofferjour" dit människor kan ringa och snabbt få akut hjälp att avstyra bedrägerier och stöldförsök.

9.25.2 att Centerpartiet vidtar egna åtgärder speciellt för äldre människor. Som en tydlig markering och symbol för våra krav skulle vi exempelvis kunna inrätta en Centerpartiets medlemsservice dit våra medlemmar kunde ringa som känner sig oroliga över telefon- eller internetmeddelanden eller hotfulla händelser.

9.26.1 att se över hela den rättsliga processen när företagare och andra utsatts för bedrägeri och identifiera och rätta till de svaga punkterna för att processer snabbt komma till domstolsutslag och lagföring.

9.26.2 att se till att de tider som processen kan fördröjas av överklaganden, uteblivning mm skall vara ett minimum, max ett fåtal veckor, istället för månader och år.

9.26.3 att tillsätta resurser till rättsskipande myndigheter för att snabbare och effektivare lösa bedrägeribrott.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter problemet med att antalet anmälda bedrägerier har ökat under senare år, att allt fler äldre utsätts för bedrägeriförsök och att bedrägeribrott är ett problem för företagare. Motionerna beskriver vidare hur alltför få bedrägeribrott klaras upp, samt att brottsutredningen och rättsskipningsprocessen ofta drar ut på tiden och därmed gynnar den som begår bedrägeribrott.

Centerpartiet ser allvarligt på problemet med det ökande antalet bedrägeribrott som påverkar många företagare och inte minst drabbar äldre på ett avskräckande sätt och vill att detta motverkas med kraft. Centerpartiet har länge drivit kravet på en nationell brottsofferportal för att förenkla för de brottsoffer som utsätts för bedrägerier. En brottsofferportal skulle erbjuda möjlighet att snabbt få överblick över alla de moment som brottsoffret bör vidta vid ett bedrägeribrott, spärrande av kort och koder m.m., samt även länka vidare till andra stödåtgärder. I någon mån har detta viss likhet med den brottsofferjour som efterfrågas av en av motionärerna.

Partistyrelsen instämmer därmed, med hänvisning till Centerpartiets förslag om en brottsofferportal, i att-satsens intention. Partistyrelsen anser att en brottsofferportal som kan erbjuda stöd och svar på frågor vid misstänkta bedrägerisituationer är en bättre lösningen än en medlemservice med liknande inriktning för Centerpartiets medlemmar. Partistyrelsen föreslår därför avslag på att-satsen med denna innebörd.

Problemet med bristfälliga utredningsresurser, långa utredningstider och höga balanser har länge varit ett faktum för flera brottskategorier och behöver motverkas generellt. Centerpartiet har därför inom ramen för januariavtalet, drivit på och fått igenom en historiskt stor satsning på Polisen, där antalet polisanställda ska ökas med 10 000 till år 2024 för att kunna tillgodose behovet av att snabbt och effektivt utreda brott. Satsningen kommer även att påverka utredningen av bedrägeribrott och göra det möjligt både att snabba upp och effektivisera det brottsutredande arbetet, samt att bedriva ett mer effektivt brottsförebyggande arbete mot bedrägerier. Detta kommer troligen att ge större effekt än att se över hela den rättsliga processen och de processuella frister som gäller för specifikt bedrägeribrott. Det brottsförebyggande arbetet avseende bedrägerier bör specifikt inriktas på att rusta de grupper som är särskilt utsatta för bedrägeribrott. Då resurser till de brottsbeivrande och rättskipande myndigheterna är en återkommande fråga vid varje budgettillfälle föreslår Partistyrelsen att instämma i motionens intention i denna del. Partistyrelsen föreslår i övrigt avslag på motionerna.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.25.1

9.26.3

Partistämman avslög följande motioner:

9.25.2

9.26.1

9.26.2

9.27: Polisförhör

9.27.1 att kriminalisera att som vittne ljuga i polisförhör.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill göra det olagligt för vittnen att ljuga i polisförhör.

En offentlig utredning har tillsatts med uppdraget att titta på problematiken med vilseledande lögner i polisförhör efter det avgörande från Högsta domstolen som motionären refererar till. Det finns dock vissa svårigheter i att generellt göra det straffbart att ljuga i polisförhör, exempelvis eftersom den som misstänks för ett brott alltid har rätt att tiga och inte har någon skyldighet att samarbeta i utredningen av brottsmisstanken. Detsamma gäller även personer som har medverkat till brottet. Inledningsvis vid en brottsutredning kan det också vara svårt att veta hur rollerna ser ut och vem som är vittne respektive exempelvis misstänkt.

Ofta har Polisen också nytta av att vittnen berättar fritt även om sådant som de är osäkra på eller bara antar. Att göra det straffbart att lämna felaktiga uppgifter i vittnesförhör skulle kunna ha en hämmande inverkan på vittnens berättande. Det behövs en mer preciserad lösning för att komma åt problemet med medvetna åtgärder för att vilseleda Polisen under förundersökningsarbetet. Brottet skyddande av brottsling borde därmed även omfatta sådana situationer där någon, till förmån för den som är misstänkt eller dömd för ett brott, under polisförhör eller på annat sätt under brottsutredning, lämnar falska uppgifter som kan påverka bevisläget.

Partistyrelsen förslår därmed en att-sats med denna lydelse och föreslår partistämman att instämma i motionens intention.

Partistämman beslutade:

att brottet skyddande av brottsling även ska omfatta situationer när någon, till förmån för den som är misstänkt eller dömd för ett brott, under polisförhör eller på annat sätt under brottsutredning, lämnar falska uppgifter som kan påverka bevisläget.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.27.1

2.12: Reform för ett starkare skydd för individuella fri- och rättigheter

2.12.1 att användningen av hemliga tvångsmedel fortsatt ska kräva konkret brottsmisstanke.

2.12.2 att användningen av hemliga tvångsmedel fortsatt ska behöva prövas av domstol.

2.12.3 att det ska utredas hur Försvarsunderrättelsesdomstolens prövning kan bli mer transparent och rättssäker.

2.12.4 att enskilda ska ges en generell rätt till ersättning för ombud i förvaltningsärenden då denne haft skäl att få sin sak prövad.

2.12.5 att principen om krav på dubbel straffbarhet värnas och ska fortsatt gälla som huvudregel för svensk jurisdiktion i utlandet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen handlar om vikten av en liberal rättsordning och om att säkerställa att den enskildes intressen och rätt tillvaratas gentemot staten. Motionärerna beskriver hur rätten till personlig integritet allt oftare får stå tillbaka till förmån för brottsbekämpande övervakning, samt framhåller behovet av att slå vakt om rättsstatliga principer.

Centerpartiet delar motionärernas inställning i fråga om vikten av en liberal rättsordning, behovet av att noga ge akt på integritetskränkande åtgärder, samt att slå vakt om rättsstatliga principer. Integritetskänslig information måste hanteras rättssäkert och med respekt för den enskildes rätt till privatliv. Det är en svår uppgift för en rättsstat att slå vakt om den enskildes rättssäkerhet och integritet och samtidigt värna säkerhet och motverka hot och brott.

Centerpartiet har därför föreslagit att en utredning särskilt ska se över frågan om integritet, brottsbekämpning och informationshantering, med syfte att skapa ett modernt, rättssäkert och ändamålsenligt regelverk.

Redan idag används hemliga tvångsmedel i vissa fall när åtgärden är av synnerlig vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet. Det handlar om sådana allvarliga och samhällsfarliga brott som exempelvis spioneri, terrorism, eller väpnat hot mot allmän ordning. Vid all användning av hemliga tvångsmedel ställs krav på proportionalitet. Användningen är också noggrant reglerad och föremål för särskilda kontroll- och återrapporteringsförfaranden. Dagens lagstiftning ger viss möjlighet för de brottsbekämpande myndigheterna att i brådskande situationer använda hemliga tvångsmedel och i efterhand få användningen godkänd av domstol. Motionens att-satser gällande hemliga tvångsmedel överensstämmer således bara delvis med vad som de facto gäller idag. Centerpartiet är av uppfattningen att de rättssäkerhetsgarantier som omgärdar användningen av hemliga tvångsmedel måste upprätthållas. Kravet för användningen av hemliga tvångsmedel ska även fortsättningsvis vara att användningen av sådana åtgärder är av synnerlig vikt för att motverka särskilt allvarliga brottslighet. Godtycklig och svepande massövervakning kan aldrig godtas. Partistyrelsen instämmer i intentionen i att-satsen att användningen av hemliga tvångsmedel fortsatt ska kräva konkret brottsmisstanke och prövas av domstol, samt föreslår en ny att-sats om att hemliga tvångsmedel även fortsatt ska vara förbehållna brottslighet av den allvarsgrad som gäller idag.

Centerpartiet spelade en avgörande roll för att stärka integritetsskyddet då FRA fick möjlighet till signalspaning för försvarsunderrättelsetjänst av signaler mellan avsändare och mottagare som båda inte befinner sig i Sverige. Signalspaning ska bedrivas till stöd för svensk utrikes- säkerhets- och försvarspolitik samt att i övrigt kartlägga

yttre hot mot Sverige. Vid införandet av signalspaningslagen infördes också Försvarsunderrättelsesdomstolen som prövar ansökningar om tillstånd för signalspaning och genom Siun, Statens Inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet, infördes ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer.

Försvarsunderrättelsetjänst är viktigt för vårt lands säkerhet och i sakens natur ligger att verksamheten omgärdas av sekretess i stor utsträckning. Även om domstolens sammanträden i regel inte är offentliga, bevakas enskildas integritetsintresse av integritetsskyddsombud som förordnas av regeringen efter förslag från både Sveriges advokatsamfund och Domarnämnden. Försvarsunderrättelsesdomstolen står under tillsyn av Justitieombudsmannen, Justitiekanslern och Integritetsskyddsmyndigheten.

Partistyrelsen noterar också att regeringen årligen redovisar en granskning av verksamhet som bedrivs i enlighet med lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Det innebär att varje år får riksdagen, och hela Sveriges befolkning möjlighet att utifrån Siuns redovisning granska hur verksamheten bedrivs och hur FRA hanterar personuppgifter och den information de får genom signalspaning. I kontrollen av signalspaningen ska Siun särskilt granska sökbegrepp, förstöring och rapportering. Vidare ska Siun på en enskild persons begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning. Det är en viktig uppgift för att säkerställa enskildas rättigheter och integritet. Siun har också mandat att avbryta en inhämtning eller besluta om förstöring av en upptagning eller uppteckning om det skulle visa sig att inhämtningen som gjorts inte har varit förenlig med det tillstånd som meddelats av Försvarsunderrättelsesdomstolen.

De senaste årens granskningar, som varje år debatteras i riksdagen, visar på att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och regler. Det finns enstaka exempel på att Siun bett FRA att förstöra en uppgift vilket partistyrelsen menar visar att kontrollmekanismerna fungerar och att Siun gör skillnad. Det är viktigt att riksdagen får insyn i kontrollverksamheten och att den är föremål för riksdagsbehandling årligen.

Europadomstolen har i en dom våren 2021 bedömt att signalspaning kan vara rättfärdigat ur ett säkerhetsperspektiv och att regelverket i huvudsak är förenligt med Europakonventionen men har haft synpunkter på vissa punkter kring skyddet av den personliga integriteten.

Partistyrelsen menar att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och regler men att Europadomstolens utlåtande om vissa brister visar på vikten av att stärkt integritetsskydd finns med i den översyn av signalspaningslagen som riksdagen röstade igenom ska ske i samband med att totalförsvarspropositionen antogs vintern 2020. Samtidigt finns ingenting som tyder på att Försvarsunderrättelsesdomstolen inte bedriver sin verksamhet på ett rättssäkerhet sätt utifrån idag gällande regelverk. Som alltid är det viktigt att hitta rätt balans mellan sekretess, transparens, integritetsskydd och försvaret av Sverige och partistyrelsen föreslår därför stämman att avslå motionen i denna del.

Vad gäller att-satsen om att enskilda ska ges en generell rätt till ersättning för ombud i förvaltningsärenden då den enskilde haft skäl att få sin sak prövad, så kan det vara svårt att definiera när den enskilde har haft sådana skäl. Den tydligaste och mest objektiva definitionen torde vara de fall när den enskilde vinner framgång för sin talan, men det är oklart om detta ska utgöra definitionen. Centerpartiet anser att det är mycket viktigt att säkerställa att den enskilde har möjlighet att överklaga förvaltningsrättsliga beslut som hen finner felaktiga. Även om ett överklagande inte resulterar i en ändring av beslutet kan utfallet vara långt ifrån givet och det kan finnas goda skäl för en överprövning. Att införa en generell rätt till ersättning för ombud, men som exempelvis bara gäller om beslutet ändras i överrätt, riskerar att göra processerna professionaliserade på ett sätt som minskar möjligheterna för enskilda att överklaga. Det skulle också föra in ett moment där den enskilde måste överväga i vilken utsträckning det är möjligt att nå framgång med ett överklagande. Detta skulle medföra en delvis annorlunda inriktning då grundtanken idag är att förvaltningsrättsliga beslut som den enskilde uppfattar som felaktiga eller tveksamma enkelt ska kunna överklagas. Partistyrelsen anser att den nuvarande, mindre professionaliserade ordningen, ger enskilda större möjlighet att få ytterligare en prövning av tveksamma beslut och därmed också kan anses mer demokratisk. Vidare finns det redan idag många exempel på förvaltningsrättsliga mål där den enskilde har rätt till offentligt biträde, exempelvis tvångsmål (LVU, LPT, LRV, LVM) och många migrationsrättsliga mål. Partistyrelsen anser vid en sammantagen bedömning att det är svårt att motivera en generell rätt till juridiskt biträde i alla förvaltningsrättsliga mål med hänsyn till kostnad, målens beskaffenhet och andra samhällsekonomiska avvägningar.

Principen om dubbel straffbarhet innebär att om en person begår ett brott utomlands kan hen under vissa omständigheter dömas enligt svensk lag och i svensk domstol förutsatt att gärningen är brottslig både i Sverige och i det land där den begicks (2 kap. 2 § BrB). Enligt huvudregeln går det alltså inte att döma för ett brott om gärningen är fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten. Det går vanligen inte heller att döma till en påföljd som är strängare än det strängaste straff som är föreskrivet för brottet enligt lagen på gärningsorten. Från huvudregeln om dubbel straffbarhet finns undantag, vilka framgår av 2 kap. 2 § fjärde stycket brottsbalken. För närvarande utgörs undantagen framför allt av människohandel, äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott,

barnpornografibrott och sexualbrott mot minderåriga. För dessa brott uppställs inte krav på att de ska vara straffbelagda enligt lagen på gärningsorten för att vara åtalbara enligt svensk lag i Sverige.

Centerpartiet är av uppfattningen att principen om dubbel straffbarhet fyller en viktig funktion för att klargöra vad som ska gälla internationellt sett. I likhet med vad motionärerna beskriver är det också viktigt att upprätthålla respekten för principen om dubbel straffbarhet för att inte riskera att hamna i ett läge där andra länder kan straffa personer för sådana handlingar som de företagit helt lagligt i Sverige. Som framgår finns det dock undantag från principen om dubbel straffbarhet och det är inte otänkbart att ytterligare brott skulle kunna komma att läggas till undantagen.

Partistyrelsen delar dock motionärernas uppfattning att principen om krav på dubbel straffbarhet ska värnas och fortsätta att gälla som huvudregel. Då detta redan är en vedertagen uppfattning från Centerpartiets sida föreslår partistyrelsen partistämman att instämma i motionens intention i denna del.

Partistämman beslutade:

att hemliga tvångsmedel även fortsatt ska vara förbehållna brottslighet av den allvarsgrad som gäller idag.

Partistämman beslutade att bifalla följande reviderade motioner:

2.12.4 Att Centerpartiet tar initiativ till att utreda en möjlighet för enskilda att ges en rätt till **ersättning för** ombud i förvaltningsärenden då denne haft skäl att få sin sak prövad.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.12.1

2.12.2

2.12.5

Partistämman avslög följande motioner:

2.12.3

9.28: Preskriptionstid för ekonomisk brottslighet

9.28.1 att preskriptionstiden för ekonomisk brottslighet fördubblas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår fördubblad preskriptionstid för ekonomisk brottslighet. Detta då det ofta hinner gå lång tid innan ekonomisk brottslighet upptäcks och att det därmed råder en obalans i förhållande till annan brottslighet. Detta kan också leda till känslan av att samhället gör skillnad mellan "manschettbrottslighet" och annan brottslighet.

Centerpartiet är av uppfattningen att preskriptionstiderna för brott generellt sett bör ses över i skärpande riktning. Partistyrelsen föreslår därmed en att-sats med denna innebörd. Såväl tekniska framsteg som en allmänt ändrad syn på preskription av brott påkallar behovet av en förändring av preskriptionstiderna. En statlig utredning har också tillsatts med detta uppdrag.

Partistyrelsen håller med motionären om att det finns skäl att förlänga preskriptionstiderna för ekonomisk brottslighet och då särskilt med motiveringen att det kan gå lång tid innan ekonomisk brottslighet upptäcks. Partistyrelsen vill dock inte låsa sig vid en generell fördubbling av preskriptionstiden för ekonomisk brottslighet

och förslår därför en lite vidare skrivning om att preskriptionstiderna för ekonomisk brottslighet ska förlängas, samt att instämma i motionens intentioner.

Partistämman beslutade:

att preskriptionstiderna för brott generellt sett bör ses över i skärpande riktning.

att preskriptionstiderna för ekonomisk brottslighet ska förlängas.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.28.1

9.29, 9.30, 9.31: Djurrättsaktivism

9.29.1 att "Förhindrande av jakt" också blir ett brott med egen brottskod i Sverige enligt fransk förebild som ger kännbara straff som till exempel upp till ett års fängelse och höga böter.

9.30.1 att polisens resurser att bekämpa ekofascister och djurrättsextremister ska ökas rejält.

9.30.2 att fängelsestraff döms ut för den här typen av brott.

9.30.3 att straffskalan generellt höjs betydligt för den här typen av brott.

9.31.1 att verka för att straffen för intrång hos och störande av verksamheter på gårdar och i djurstallar, på slakterier och andra samhällsviktiga verksamheter höjs avsevärt, så vi även i framtiden kan få säker, miljövänlig och Svensk/närproducerad mat.

9.31.2 att en brottskod för djurrätsrelaterade brott införs, så de går att sammanställa för statistik och forskning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna handlar om brottslig djurrättsaktivism. Motionärerna beskriver hur personer verksamma inom främst de gröna näringarna, samt deras familjer, i många fall utsätts för trakasserier, hot och vandalisering av kriminella djurrättsaktivister och ekofascister. Motionärerna efterfrågar stängare straff och en samlad brottskod för denna brottslighet.

Våldsbejakande djurrättsaktivismen och ekofascism utgör ett hot mot vår framtida livsmedelsförsörjning, det fria företagandet, enskilda brottsoffer och vår demokrati. Centerpartiet driver sedan tidigare att straffen för den här typen av brottslighet ska bli mer kännbara och att Polisens resurser för att bekämpa ekofascister och djurrättsextremister ska öka, samt att en brottskod för djurrätsrelaterade brott införs. Partistyrelsen föreslår därmed bifall på de att-satser som gå i linje med detta.

Centerpartiet vill också att lagstiftningen om trakasserier på privat mark ska ses över i syfte att komma åt brottslighet av det här slaget. Vidare har Centerpartiet drivit på för att utredare med särskild kompetens om brottslig djurrättsaktivism ska finnas i samtliga polisregioner och att statistiken för brott kopplade till djurrättsaktivism ska bli tydligare och mer tillgänglig. Centerpartiet har även påtalat behovet av ett utredningsförfarande som tydliggör när våldsbejakande djurrättsaktivism ligger bakom återkommande, eller ett antal enskilda, brottsliga gärningar.

Partistyrelsen anser att förhindrande av jakt är allvarligt, i synnerhet när det gäller sabotage mot eftersöksjakt och att denna brottslighet måste adresseras på ett lämpligt sätt. Vilken lagstiftningsteknik som bäst åstadkommer ett gott straffrättsligt skydd är inte alldeles självklart. Partistyrelsen instämmer i intentionen i denna punkt men tror att det är oklokt att låsa oss vid en specifik lösning. Partistyrelsen föreslår i övrigt att instämma i motionernas intention.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att jaktsabotage och hindrande av jakt kriminaliseras och ger kännbara straff.

att en översyn görs i syfte att kraftigt höja straffsatsen för djurrättsrelaterade brott.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

9.30.1 att polisens resurser att bekämpa ekofascister och djurrättsextremister ska ökas rejält.

9.31.1 att verka för att straffen för intrång hos och störande av verksamheter på gårdar och i djurstallar, på slakterier och andra samhällsviktiga verksamheter höjs avsevärt, så vi även i framtiden kan få säker, miljövänlig och Svensk/närproducerad mat.

9.31.2 att en brottskod för djurrättsrelaterade brott införs, så de går att sammanställa för statistik och forskning.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

9.29.1

9.30.2

9.30.3

9.32, 9.33: Om eftersupning och rattfylleri

9.32.1 att Sverige ska införa en lag liknande den som man införde i Norge 1959 där man inte får dricka alkohol inom sex timmar efter att man varit inblandad i en trafikolycka.

9.33.1 att Centerpartiet verkar för att införa en lag om alkoholkrav i två år som påföljd vid rattfylleri.

9.33.2 att Centerpartiet verkar för att införa en lag om alkoholkrav i fem år vid grovt rattfylleri.

9.33.3 att Centerpartiet verkar för att införa en lag om livslångt alkoholkrav vid rattfylleri med dödlig utgång.

9.33.4 att Centerpartiet yrkar bifall till motionen.

9.33.5 att Centerpartiet ställer sig bakom motionen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna rör frågor om rattfylleri och då mer specifikt eftersupning och krav på alkohol. Motionärerna framhåller att allt för många omkommer i alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor och att mer måste göras för att motverka detta. I den ena motionen föreslås att Sverige ska ta efter norsk lag för att motverka eftersupning. Enligt norsk lag får man inte dricka alkohol under sex timmar efter det att man har varit inblandad i en trafikolycka.

Partistyrelsen instämmer i att något bör göras för att motverka att gärningsmän kan undkomma straff för rattfylleri genom att påstå att de intog alkohol först efter olyckstillfället. Den norska lagstiftningen skulle kunna fungera som förebild för en svensk dito om efterförtäring, men det finns ingen anledning att helt låsa sig vid en given lösning. Partistyrelsen instämmer därmed i intentionerna i motionen men menar samtidigt att skrivningen i den föreslagna att-satsen behöver justeras något. Partistyrelsen vill på detta sätt fånga in motionärens förslag om kriminalisering av efterförtäring utan att binda sig vid en på förhand given lagutformning.

Den som fått, eller riskerar att få, sitt körkort återkallat på grund av rattfylleri eller grovt rattfylleri kan ansöka om att få fortsätta köra med ett alkoholset installerat i bilen. Alkoholsetet utgör då ett villkor för att få behålla körkortet. Den som ansöker måste uppfylla vissa förutsättningar och själv bekosta installationen av alkoholsetet. Att ansöka om alkoholset är därmed en frivillig åtgärd och bör så förbli. Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionen om krav på alkoholset och livslångt alkoholset.

Partistyrelsen instämmer dock i motionens intention i den meningen att straffen för rattfylleri bör skärpas, särskilt straffen för grovt och upprepat rattfylleri. Även den tid som körkortet återkallas eller villkoras med alkoholås bör utökas. Partistyrelsen förslår därför en ny att-sats med denna innebörd.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet ska verka för att efterförtäring kriminaliseras.

att straffen för rattfylleri och grovt rattfylleri skärps, särskilt för upprepat brott, samt att tiden som körkortet återkallas eller villkoras med alkoholås utökas.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.32.1

Partistämman avslag följande motioner:

9.33.1

9.33.2

9.33.3

9.33.4

9.33.5

9.34: Kamera vid bankomater

9.34.1 att lagstifta om obligatorisk kameraövervakning av bankomater.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill lagstiftas om obligatorisk kameraövervakning av bankomater. Motionären anför att sådan lagstiftning finns i flera andra länder och skulle vara till stor hjälp i Polisens brottsbekämpande arbete.

Övervakningskameror på rätt plats kan fylla en mycket viktig roll i det brottsbekämpande arbetet. De flesta bankomater är idag kameraövervakade. Att lagstifta om obligatorisk kameraövervakning skulle dock innebära ökade kostnader för de aktörer som tillhandahåller bankomater. Det finns då en risk att aktörerna väljer att ta bort mindre välbesökta bankomater istället för att förses dem med en kamera.

Partistyrelsen anser att tillgången till bankomater i hela landet är viktigare än att varje bankomat är försedd med kamera. Med hänsyn till detta föreslås avslag på motionen.

Partistämman avslag följande motioner:

9.34.1

9.35: Brottslighet på sociala medier

9.35.1 att Centerpartiet verkar för att frågan om brottslighet på sociala medier ska utredas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen behandlar frågan om brott som begås på sociala medier och internet, särskilt narkotikaförsäljning. Motionären lyfter svårigheten att utreda dessa brott då många plattformar är baserade i andra länder. Ofta tar det även tid att begära hjälp från brottsutredande myndigheter i andra länder och detta drabbar särskilt utredningen av mindre grov brottslighet. Motionären anser också att Polisen inte har de förutsättningar som behövs för att kunna hantera brottslighet på internet.

De problem som motionären lyfter är helt klart identifierade och det pågår för närvarande insatser för att ytterligare förbättra det europeiska brottsbekämpande arbetet. Det europeiska samarbetet efter knäckandet av Encrochat är ett mycket lyckat exempel på gränsöverskridande brottsbekämpning som involverar digital kommunikation. Sverige har nyligen också ratificerat en europeisk konvention om IT-relaterad brottslighet, Budapestkonventionen. Detta var ett viktigt steg som Centerpartiet tyvärr anser regeringen dröjde allt för länge med att genomföra.

Centerpartiet driver även på för möjligheten att kunna göra husrannsakan i molnet eller i ett användarkonto – och inte bara i den fysiska utrustning som hittas där man gör husrannsakan. Detta för att ytterligare stärka det brottsbeivrande arbetet mot internetbaserad brottslighet. Lagstiftningen måste vara relevant och anpassad utifrån aktuella förutsättningar. Därför har riksdagen också under senare år infört ökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel för att kunna avlyssna och läsa digital kommunikation i de fall det föreligger misstanke om grov brottslighet.

Motionären tar även upp frågan om Polisens bemanning och möjligheter att utreda brottslighet. Centerpartiet har varit drivande i att det nu görs en historiskt stor satsning på att bygga ut antalet polisanställda. Detta eftersom vi vet att det krävs tillräckligt med utredningsresurser för att klara av att utreda och lagföra brott.

Partistyrelsen instämmer i motionärens problembeskrivning men anser också att Centerpartiet driver på aktivt för att motverka de problem som motionären tar upp och föreslår därför att partistämman instämmer i motionens intention.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.35.1

9.36: Nya bevisregler

9.36.1 att Centerpartiet lyfter frågan om nya bevisregler och driver att de förslag som presenteras i SOU 2017:98 "Tidiga förhör – nya bevisregler" införs så snart som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet tar ställning för de förslag som lyfts fram i den statliga utredningen "Tidiga förhör – nya bevisregler" (SOU 2017:98). Motionären menar att mycket skulle vara vunnet genom att kunna säkra bevisning redan vid tidiga förhör av vittnen och misstänkta. Att detta skulle leda till att fler brottslingar döms och även minska lidandet som processen innebär för brottsoffren. Motionären vill därför att förslagen som presenteras i utredningen införs så snart som möjligt.

Utredningen "Tidiga förhör – nya bevisregler", utgör ett delbetänkande av tre i en större utredning om processrätt och stora brottmål där slutbetänkande lämnades i juni 2019. I utredningen föreslås nya bevisregler i brottmål som innebär en modifiering av muntlighets-, omedelbarhets- och koncentrationsprincipen. Utredningen föreslår att det ska bli möjligt att redan under förundersökning och förberedelse av brottmål kunna ta upp berättelser vid förhör på ett sådant sätt att denna upptagning kan åberopas som bevis vid huvudförhandling. Vidare föreslås utökade möjligheter att lägga fram sådan upptagen bevisning (ljud- och bildfiler) vid huvudförhandling utan att personen vars berättelse det gäller också ska behöva inställa sig personligen vid förhandlingen. Inspelningen ska därmed kunna åberopas på samma sätt som ett förhör vid rättegången.

Syftet med förslagen är att komma till rätta med de långa handläggningstiderna som tynger brottmålen och som leder till långa häktningstider, påfrestning både för tilltalade och målsägande och svårigheter för vittnen att minnas. Utredningens förslag fick ett blandat mottagande av remissinstanserna. Flera remissinstanser var tveksamma eller mycket tveksamma, eller avstyrkte rent av utredningens förslag. Den huvudsakliga kritiken

avsåg rättssäkerhetsaspekter, att förslagen riskerar att leda till en obalans mellan parterna där den tilltalades position i brottmålsförandet försvagas och rätten till en rättvis rättegång och den kontradiktoriska principen (möjligheten till bland annat motförhör) undermineras. En annan återkommande kritik var att domstolarnas roll riskerar att bli otydlig om förslagen genomförs.

Några remissinstanser ansåg dessutom att förslagen riskerar att ytterligare öka belastningen på rättskedjan och därmed till och med att tynga brottmålen. Även de remissinstanser som ställde sig positiva till förslagen framhöll i många fall behovet av ytterligare överväganden och kompletteringar. Regeringen kom under sommaren med en proposition på utredningen. Tiden för riksdagspartierna att tycka till om propositionen går ut den 22 september, vilket innebär att förslagen just nu begrundas.

Centerpartiet är av uppfattningen att det finns ett generellt behov av att modernisera och anpassa svensk processrätt till den tekniska utvecklingen. Det finns också anledning att använda tillgänglig teknik när så är möjligt, exempelvis att mer regelmässigt dokumentera polisförhör även med ljud- och bildupptagning. Då brottmålsprocessen är av avgörande betydelse för den som står tilltalad är det dock av största vikt att de förändringar som görs av processen inte minskar rättssäkerheten.

Partistyrelsen tycker inte att det inte finns anledning föregå lagstiftningsprocessen i förevarande ärende, som rör stora och genomgripande förändringar av avgörande slag och som också ifrågasatts av flera remissinstanser. Partistyrelsen föreslår därmed partistämman att besluta om en ny att-sats som innebär att polisförhör regelmässigt ska dokumenteras genom ljud- och bildupptagning, samt i övrigt instämman i motionens intention.

Partistämman beslutade:

att polisförhör regelmässigt dokumenteras genom ljud- och bildupptagning.

att Centerpartiet verkar för en utredning som syftar till att se över hinder i hela rättskedjan och ta fram förslag på hur flödet från att misstanke om brott uppstår till avtjänat straff kan effektiviseras.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.36.1

9.37: Hälsokontroller vid innehav av vapenlicens

9.37.1 att personer som innehaver vapenlicens ska genomgå regelbundna kontroller av syn, motorik och kognition.

9.37.2 att personer efter akut hälsotillståndsförändring som påverkar kognition, syn och motorik får tillfälligt indragna vapenlicenser, och bedömas för lämplighet att innehava vapen efter 3-6 månader av hälsoprofession (läkare, arbetsterapeut).

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att vapeninnehavare ska genomgå regelbundna hälsokontroller och att en akut hälsotillståndsförändring, exempelvis efter en stroke, ska leda till en tillfälligt indragen vapenlicens.

Centerpartiet anser att det är av yttersta vikt att den som innehar vapenlicens är lämplig att inneha skjutvapen. Enligt nuvarande vapenlag är en läkare skyldig att omedelbart göra en anmälan till Polisen i de fall läkaren bedömer att patienten av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen. Bara i de fall det står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd att inneha skjutvapen, behöver läkaren inte göra någon anmälan. Bestämmelsen omfattar läkare i all hälso- och sjukvård och oavsett vilket specifikt hälsotillstånd som ligger till grund för bedömningen. Skyldigheten gäller därmed oavsett om det rör sig om en åldersförändring, psykisk ohälsa eller en akut hälsotillståndsförändring.

Partistyrelsen förstår motionärens tanke om regelbundna kontroller. Ett sådant system riskerar dock att urholka den nuvarande strikta skyldigheten för läkare att agera direkt om lämpligheten hos vapenlicensinnehavaren kan sättas i fråga. Riskerna är att man som läkare då väljer att låta den årliga kontrollen ta hand om detta. De som blir olämpliga att handa vapen mellan kontrollerna, eller som klarar de mer generella testerna, riskerar därmed att få

fortsätta handha vapen. Systemet blir också otympligt och dyrt i den meningen att personer som inte uppvisar brister också måste genomgå kontroll varje år.

Partistyrelsen menar vidare att en sådan hälsotillståndsförändring som beskrivs i motionen redan idag påkallar en anmälan om indragen vapenlicens och att de medicinska skäl som då ligger till grund för anmälan ofta kommer att kvarstå. Dagens regler ger möjlighet för den som fått sin vapenlicens indragen, men senare uppfyller kraven på lämplighet, att ansöka om en ny vapenlicens. Partistyrelsen föreslår därmed avslag på motionen.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att det hos polisen ska finnas en tydlig kontaktväg för medicinsk personal men även privatpersoner att anmäla olämplighet i att någon innehar vapen.

Partistämman avslög följande motioner:

9.37.1

9.37.2

9.38, 9.39, 9.40: Tullverkets befogenheter

9.38.1 att Tullverkets befogenheter utökas för att motverka att stöldgods förs ut ur Sverige.

9.39.1 att ge Tullverket större befogenhet att kontrollera fordon som lämnar landet.

9.40.1 att Tullen ska få befogenhet att genomföra regelbundna och stickprovsmässiga utförselkontroller.

9.40.2 att Tullverket bör få befogenhet att kontrollera utförsel av stöldgods, gripa gärningsmän och beslagta stöldgods.

9.40.3 att göra utförsel av stöldgods till ett smugglingsbrott.

9.40.4 att Tullverket och Kustbevakningen var för sig ska få samma befogenheter som polis att stoppa stöldgods, stoppa fordon och öppna lastutrymmen vid gränsen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna föreslår en utökning av Tullverkets befogenheter att kontrollera fordon och varor som är på väg att föras ut från Sverige. Inte bara in i Sverige. Motionären anser också att stöldgods måste kunna beslagtas av Tullverket.

Centerpartiet har under lång tid drivit på för att Tullverket ska få såväl ökade resurser som utökade befogenheter. Under de senaste åren har Tullverkets befogenheter utökats stegvis. Bland annat finns nu möjligheten att kvarhålla postförsändelser som kan misstänkas innehålla vapen, ammunition eller explosiva varor. För närvarande är ett förslag ute på remiss som syftar till att stärka möjligheterna att ingripa vid misstanke om brott, bland annat att kunna stoppa personer som misstänks föra stöldgods ur landet. Centerpartiet har länge varit drivande i att detta ska vara möjligt. Lagförslaget tydliggör att eftersom myndigheten kan upptäcka olika typer av brott i sin ordinarie verksamhet bör en tulltjänsteman därför tillfälligt kunna ingripa mot all typ av brottslighet när denne utför kontroller med stöd av bestämmelserna i tullagen och inregränslagen. Partistyrelsen anser att förslaget till ny lagstiftning svarar mot förslagen om utökade befogenheter och instämmer därmed i motionerna. Den oro kring möjligheten att utföra kontroller som motionären anför framstår mot bakgrund av den nya lagstiftningen som obefogad. Likaså utökas befogenheterna att kvarhålla personer i väntan på överlämnande till polis. Det är givetvis viktigt att lagstiftningen följs upp för att säkerställa att den är ändamålsenlig.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet fortsätter att kraftfullt verka för utökade befogenheter och resurser till Tullverket både när det gäller införsel och utförsel av olaglig gods genom kontroll av fordon och varor.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.38.1

9.39.1

9.40.1

9.40.2

9.40.3

9.40.4

2.11: Korruption

2.11.1 att verka för skärpt lagstiftning mot korruption med att göra det olagligt att mörka oegentligheter i såväl privat som offentlig verksamhet.

2.11.2 att intensiviera arbetet med stöd till institutioner och organ som värnar öppenhet och allmänhetens möjlighet till insyn.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter frågan om att motverka korruption och oegentligheter i privat och offentlig verksamhet. Motionären vill stärka lagstiftningen mot korruption och en förstärkning av stödet till institutioner som verkar för öppenhet och allmänhetens insyn.

Centerpartiet menar att ett samhälle fritt från korruption är en förutsättning för såväl trygghet som rättssäkerhet. Frågor om etik och transparens är också grundläggande för Centerpartiet. På stämman 2019 tog Centerpartiet beslut om att verka för en nationell handlingsplan mot mutor och korruption. Partiets slog fast att även om Sverige fortfarande är högt rankat vad gäller avsaknad av korruption så finns det oroande tendenser som måste motverkas. Lagstiftningen mot korruption och oegentligheter har delvis stärkts under de senaste åren. En ny lag om ökat skydd för visselblåsare infördes år 2017. Förtydligandet år 2019 av förordningen om intern styrning och kontroll av förvaltningsmyndigheter under regeringen är ett annat exempel.

Partistyrelsen anser att det är angeläget att löpande ge akt på hur lagstiftningen mot korruption kan förstärkas, men vill inte slå fast exakt vad som ska kriminaliseras. Detta eftersom korruption tar sig många olika uttryck och kan handla om allt från mutor, tystande av kritiker och döljande av fakta, till trolöshet mot huvudman. Att motverka korruption kräver därmed olika typer av lagstiftning och åtgärder. Partistyrelsen föreslår därför att instämma i motionens intentioner i denna del.

Vad gäller frågan om att intensiviera arbetet med stöd till institutioner och organ som värnar öppenhet och allmänhetens möjlighet till insyn, så instämmer partistyrelsen allmänt i att det finns anledning att slå vakt om sådana institutioner och organ. Då motionären inte är mer precis i sitt yrkande är det dock svårt att veta exakt vilket stöd och vilka institutioner och organ som avses. Partistyrelsen föreslår därmed även partistämman att instämma i intentionen i denna att-sats.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.11.1

2.11.2

Migration och integration

9.41, 9.42, 9.43: Säkra lagliga vägar för skyddsbehövande

9.41.1 att tidigare beslut om att det ska vara möjligt att söka asyl på ambassader tas bort.

9.42.1 att arbeta för att EU:s medlemsländer tillsammans öppnar sina ambassader globalt så att de av världens flyktingar som kan ta sig till en ambassad för ett EU-land kan söka asyl i respektive EU-land samt att gällande stämmobeslut om att Sverige ensamt ska öppna sina ambassader upphävs.

9.43.1 att man utreder snarast möjligheten att ta över flyktingverksamhet från Turkiet mot ersättning av EU.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna behandlar frågan om nya lagliga vägar för människor på flykt att få skydd utöver kvotflyktingssystemet. Två motioner föreslår att ompröva tidigare beslut från 2013 om att öppna upp för möjligheten att söka asyl på svenska ambassader. En av motionerna föreslår att samtliga EU:s länder istället ska öppna upp möjligheten att söka asyl på ambassad. En annan motion föreslår att skyddsbehövande personer i Turkiet ska vidarebosättas till Sverige mot den ersättning som EU betalar Turkiet så att överenskommelsen mellan Turkiet och EU inte längre behövs.

För Centerpartiet är det centralt att migrationspolitiken ska präglas av medmännisklighet och ordning och reda. Det innebär att vi värnar asylrätten. Vi har också på stämman 2017 beslutat att resurser i större utsträckning ska riktas mot de mest utsatta, så som kvotflyktingar.

Centerpartiet anser att det tyvärr även fortsatt finns behov avtal med tredjeländer. Dessa avtal så som överenskommelsen mellan Turkiet och EU är inte oproblematiska. Men Centerpartiet anser att dessa avtal är nödvändiga för att EU ska få en fungerande migrationspolitik. När denna typ av avtal sluts är det dock centralt att mänskliga rättigheter, non-refoulement och andra viktiga principer värnas.

80 miljoner människor i världen är på flykt från krig och konflikter. Ännu fler människor lever i odemokratiska samhällen och är utsatta för förtryck. En viktig del i detta arbete är biståndet, en annan är kvotflyktingssystemet. UNHCR identifierar de kvotflyktingar som är i störst behov av att få skydd i ett annat tredje land. Idag väntar 1,4 miljoner människor på att bli vidarebosatta. Av dessa blev 64 000 personer vidarebosatta under 2020, varav Sverige årligen tar emot 5000 kvotflyktingar.

Den som på egen hand vill ansöka om skydd måste ta sig till det land den vill ansöka om asyl i. För att motverka att människor irreguljärt och på farliga vägar tar sig till EU har alternativa lagliga vägar för att få skydd diskuterats utöver möjligheten till vidarebosättning. I en utredning från 2017 (SOU 2017:103 Lagliga vägar att söka asyl i EU) har möjligheten att införa ett EU-gemensamt system för att ansöka om asyl på ambassad utretts. Utredaren ansåg dock att nackdelarna med en asylprocess utomlands är så påtagliga att Sverige inte bör verka för en sådan ordning. En orsak är att vissa asylländer är mer attraktiva än andra vilket kommer leda till en mycket ojämn fördelning och således gå emot EU:s princip om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning. Utredaren anser också att förslaget är problematiskt ur rättssäkerhetssynpunkt eftersom asylprocessen externalisera genom att den flyttas ut till tredje land.

Alternativa förslag har även diskuterats på EU-nivå. Bland annat införandet av så kallade regionala plattformar från vilka skyddsbehövande skulle kunna vidarebosättas till EU. Men eftersom inget land är intresserat av att tillhandahålla dem är de sedan 2018 inte längre på EU:s agenda. Ett liknande system finns dock redan i Libyen som innebär att UNHCR identifierar skyddsbehövande personer som evakueras till flyktingläger i Niger i väntan på att vidarebosättas till Europa. Få länder har emellertid erbjudit sig att ta emot dessa kvotflyktingar och därför har endast ett fåtal flyktingar vidarebosatts.

Det kan konstateras att antalet människor i behov av skydd är betydligt fler än de säkra lagliga vägar som erbjuds. Det finns dessutom redan 1,4 miljoner människor som har ett konstaterat skyddsbehov som väntar på att bli vidarebosatta. Att då införa ett parallellt system som innebär att Sverige som ensamt land ska pröva rätten till skydd för alla som kommer söka asyl på en svensk ambassad eller att ta över alla skyddsbehövande från Turkiet är inte genomförbart. Det är heller inte i linje med stämmobeslutet från 2017 om att prioritera kvotflyktingar. Det skulle dessutom innebära att Sverige ensamt skulle ta ett enormt ansvar för människor i behov av skydd vilket går emot EU:s princip om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning. Detsamma gäller

möjligheten att bevilja humanitära visum eller att vidarebosätta alla skyddsbehövande personer från Turkiet till Sverige. Partistyrelsen föreslår därför stämma att besluta att det även fortsättningsvis endast ska vara möjligt att söka asyl inom Sverige eller vid Sveriges gräns.

Eftersom det redan finns ett befintligt fungerande gemensamt vidarebosättningsystem för personer med konstaterat skyddsbehov som tyvärr inte nyttjas av medlemsländerna i tillräckligt hög utsträckning finns det inte heller anledning att införa ett nytt parallellt asylansökningssystem på ambassader på EU-nivå. Alternativa lösningar som direkt syftar till att motverka att människor tar sig på livsfarliga resor till EU har dessutom redan diskuterats på EU-nivå men inte fått stöd. Centerpartiet är dock även framöver positiv till att fortsätta diskutera andra alternativa lösningar för att öka antalet personer som får skydd på en säker och laglig väg.

Partistämman beslutade:

att utgångspunkten även fortsättningsvis är att en skyddsbehövande person ska ta sig till Sverige för att kunna söka asyl.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.41.1

Partistämman avslog följande motioner:

9.42.1

9.43.1

9.44: Förhindra missbruk och fusk inom arbetskraftsinvandringen

9.44.1 att Centerpartiets riksdagsledamöter gör sitt yttersta för att stoppa denna form av kriminalitet.

9.44.2 att Centerpartiets riksdagsledamöter verkar för att påverka regeringen att stifta lämpliga lagar som förbjuder denna form av aktivitet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter de problem med fusk och utnyttjande av arbetstillstånd som uppdagats de senaste åren. Motionären föreslår att regelverket ska skärpas för att motverka organiserat missbruk av arbetstillstånd.

Arbetskraftsinvandring är en förutsättning för att företag ska ha möjlighet att rekrytera rätt kompetens inom de yrken det finns kompetensbrist i Sverige. Vissa företag är helt beroende av arbetskraft från utlandet. Under 2018 bidrog dessutom arbetskraftsinvandringen med 12 miljarder i skatteintäkter. Detta är skatteintäkter som kan användas till skola, vård och omsorg i hela landet. Det finns dock problem med missbruk av arbetstillstånd vilket har uppmärksamrats av flera myndigheter de senaste åren. Det har framkommit att arbetskraftsinvandrare utnyttjas av organiserade kriminella nätverk, men också att arbetstillstånd används som ett sätt att utnyttja välfärdssystemet (se ex. Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2019).

Centerpartiet driver sedan tidigare på för att komma till bukt med de problemen med fusk och missbruk som finns inom arbetskraftsinvandringen. En utredning har också tillsatts för att se över problematiken vilket vi är positiva till (Dir. 2020:8 Åtgärder för att attrahera internationell kompetens och motverka utnyttjande av arbetskraftsinvandrare). Utredningen ska lämna sitt slutbetänkande i november 2021.

Partistyrelsen instämmer i motionens intention eftersom Centerpartiet under en längre tid har drivit på för att problemen med fusk och utnyttjande av arbetstillstånd ska lösas.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.44.1

9.45: Utökad samhällsinformation för personer som är nya i Sverige

9.45.1 att Centerpartiet Riksorganisation genomför en utredning att komplettera nuvarande integrationspolitik, för att tydliggöra samhällsinformation enligt ovan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att tillsätta en utredning som ska se över hur samhällsinformationen för personer som är nya i Sverige ska genomföras i tre steg. Den asylsökande ska i samband med sin asylansökan få samhällsinformation om Sverige. Inför uppehållstillstånd ska den asylsökande genomgå ett test och i samband med ansökan om svenskt medborgarskap ska den nyanlända intyga att han eller hon har intentionen att följa svensk lag.

Redan idag genomgår den som sökt asyl i Sverige Migrationsverkets samhällsintroduktion. Centerpartiet har genom Januariavtalet drivit igenom en utökning av samhällsintroduktionen. Introduktionen är nu obligatorisk och ska bland annat innehålla information om asylprocessen, livet i Sverige, svensk lagstiftning, rättigheter och skyldigheter, jämställdhet, demokrati samt normer och värderingar.

Nyanlända som fått uppehållstillstånd genomgår samhällsorientering som en del av etableringsprogrammet. Inom ramen för Januariavtalet har också samhällsorienteringen utökats från 60 till 100 timmar. Utbildningen fokuserar bland annat på hur man försörjer sig i Sverige samt att bilda familj och ha barn i Sverige.

Motionären vill tillsätta en utredning som ska se över hur samhällsinformation för nyanlända ska bli tydligare. Partistyrelsen instämmer i motionens intention eftersom Centerpartiet redan har drivit på för och genomfört flera reformer för att utöka den samhällsintroduktion och samhällsorientering som idag ges till personer som är nya i Sverige.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.45.1

9.46: Förkortad handläggningstid för anknytningsärenden

9.46.1 att Centerpartiet skall verka för att Migrationsverket ändrar sina rutiner för att förkorta ansökningstiden.

9.46.2 att Centerpartiet skall verka för att Migrationsverket ändrar sina regelverk till humanare stödande sätt.

9.46.3 att Centerpartiet skall verka för att Migrationsverket har kortare tider för kallelse till intervjuer i Svenska Ambassader utomlands.

9.46.4 att Centerpartiet skall verka för att Migrationsverkets avslag kan överklagas och att överklagningstiden inte tar alltför längre tid.

9.46.5 att Centerpartiet skall verka för att Migrationsverket ger snabbare beslut inom högst 3 mån från ansökningstiden att ge 1 åriga tillfälligt uppehållstillstånd till den sökande partner.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter att Migrationsverket snabbare ska fatta beslut i ärenden om uppehållstillstånd på grund av anknytning och då istället beviljas ett kortare ettårigt uppehållstillstånd.

En anknytningsperson som beviljas uppehållstillstånd för att leva tillsammans med en partner i ett nytt förhållande ges ett tillfälligt uppehållstillstånd. Längden på den anhörigas uppehållstillstånd varierar beroende på vilket tillstånd anknytningspersonen i Sverige har. Migrationsverket ska i sin prövning av ansökan utreda om

det rör sig om ett s.k. skenförhållande och i vissa fall avgöra om den anhöriga i Sverige har tillräcklig försörjning för att kunna försörja anknytningspersonen. Centerpartiet står bakom dagens regelverk.

Oavsett hur långt uppehållstillstånd som beviljas är det viktigt att en ansökan om uppehållstillstånd föregås av en prövning för att avgöra om kraven för uppehållstillståndet är uppfyllda. Det finns således inget samband mellan ett kortare uppehållstillstånd och kortare handläggningstid. Partistyrelsen anser därför att det inte finns skäl att förkorta tillståndslängden.

Motionären anser också att Migrationsverkets handläggningstid och tiden från ansökan till intervju på ambassad ska kortas samt att myndigheten ska bli mer human. Migrationsverket har genomgått stora förändringar under de senaste åren. Myndigheten växte när ett större antal asylsökande sökte sig till Sverige under 2014 och 2015 men har de efterkommande åren minskat sin verksamhet igen till följd av färre asylsökande. Under 2020 minskade den genomsnittliga handläggningstiden för anknytningsärenden. En viktig orsak är en ökad digitalisering av handlägningsprocessen. Den författningsstyrda handläggningstiden för anknytningsärenden är 9 månader. Migrationsverket förväntas nå författningsstyrd handläggningstid inom alla ärenden 2023.

Centerpartiet har länge belyst vikten av korta handläggningstider. Långa handläggningstider drabbar familjer och par som kan tvingas leva separerade under lång tid. Att korta handläggningstiderna är dock till stor del en organisations- och effektiviseringsfråga. Vi kan konstatera att Migrationsverket är i en omställningsfas och har effektiviserat sin verksamhet genom ökad digitalisering. Partistyrelsen instämmer i motionens intention eftersom myndigheten redan nu arbetar för att korta handläggningstiderna med en målsättning att nå författningsstyrd handläggningstid 2023.

Motionären anser att handläggningstiden hos domstolarna ska kortas. Partistyrelsen instämmer i motionens intention eftersom Centerpartiet redan inom ramen för tidigare budgetsamarbete höjt anslaget till domstolarna bland annat för att korta handläggningstiderna.

Motionären föreslår att Migrationsverkets beslut om uppehållstillstånd ska kunna gå att överklaga. Partistyrelsen instämmer i motionens intention eftersom Migrationsverkets beslut redan går att överklaga till migrationsdomstolen och i nästa steg till migrationsöverdomstolen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.46.1

9.46.2

9.46.3

9.46.4

Partistämman avslög följande motioner:

9.46.5

9.47, 9.48, 9.49, 9.50, 9.51: Integrationspolitik

9.47.1 att se över möjligheterna att stärka nyanlända barns utbildning genom mer intensiv och mer systematiskt utarbetad språkutbildning.

9.47.2 att göra statsbidrag till skolan mer generella och i de fall de gäller stöd till nyanlända elever förlänga stödets utbetalning för varje kommun.

9.47.3 att göra en särskild storsatsning på 20 skolor, i privat eller kommunal regi, som har uppvisat otillräckliga kunskapsresultat under de senaste tre åren. Dessa skolor ska ha central betydelse för utanförskapsområden och identifieras av Skolverket. Skolor ska ges ny huvudman och/eller ny ledning för att pröva effekterna av en tioårig särskilt intensiv satsning med förstklassiga rektorer, lärare, säkerhetsarrangemang samt en specialiserad pedagogik kombinerad med högt satta förväntningar på eleverna. Målet är att dessa "superskolor" ska utgöra en tydlig väg till framgång i samhället för alla ungdomar i området. Nya skolor ska adderas till gruppen årsvis. Skolornas progression ska utvärderas årsvis och goda exempel och metoder ligga till grund för

kunskapsöverföring till andra i liknande situation. Särskilt stora framsteg ska kunna resultera i ytterligare extra resurser för att bygga vidare på dessa framsteg.

9.47.4 att markant större mandat och stöd ges till rektorer i utanförskapsområden att själva styra över resursanvändning och lokala anpassningar utifrån skolans behov.

9.47.5 att ett särskilt program införs i för intensiv undervisning i svenska språket för nyanlända och elever som inte nått grundläggande nivå, med omfattande svenskatimmar efter skoltid och specialiserade lärare. Insatserna sätts in så tidigt som möjligt för den enskilde. Detta för att ha förutsättningar att kunna tillgodogöra sig undervisningen bättre.

9.47.6 att tvåläraresystem införs i utanförskapsområden samtidigt som resursfördelningen viktas så att klasserna är mindre i skolor i dessa områden.

9.47.7 att Skolinspektionen får i uppdrag att i högre utsträckning följa risker för könsseparation och undervisning baserad på konfessionella normer och har möjlighet att med kort varsel frånta skolan från sin huvudman och överföra den till en annan huvudman (kommunal eller privat) i de fall där sådan könsbaserad segregation och/eller undervisning på konfessionella normer konstaterats.

9.47.8 att utreda hur kommunerna i större utsträckning ska ges verktyg för att fler ska bli behöriga till gymnasieskolan, till exempel genom att låta eleven stanna i grundskolan tills dess de har nått kunskapsmål och behörighet, lovskola etc.

9.47.9 att särskilda resurser satsas på förskolan i segregerade områden som genom behörig och utbildad personal ger särskilt stort fokus på barnens språkutveckling och svenska språket.

9.47.10 att kraven på skolans anmälningsplikt till socialtjänsten vid hög eller ökande skolfrånvaro eller misstänkta missförhållanden förtydligas. I utanförskapsområden måste de större riskerna, studiemässigt och socialt för elever som är frånvarande under långa tider från skolan, motsvaras av en tydligare gemensam reaktion från skolan och socialtjänsten.

9.47.11 att det ska finnas fler vägar till studier på gymnasienivå, särskilt för de som lämnat påbörjade studier eller inte fullföljt grundskolan. Komvux och yrkesvux måste finnas tillgängligt och på en god nivå för boende i utanförskapsområden.

9.47.12 att alla elever i högre utsträckning ska få möta arbetslivet och potentiella förebilder i grundskolan som en integrerad del av undervisningen.

9.47.13 att garantera att alla unga i utanförskapsområden har möjlighet att stanna i skolans lokaler efter lektionstid för att delta i organiserad sport, musik, kultur och läsläsning fem dagar i veckan.

9.47.14 att statliga garantier till företagslån och mikrolån för småföretag i utanförskapsområden inrättas.

9.47.15 att Centerpartiet ska verka för mer tillgängligt eget och lånat kapital till affärsidéer och företagare i utsatta områden, dit befintliga nätverk för institutionellt kapital oftast inte når.

9.47.16 att varje kommun ska ha ett främjande arbetssätt och företagsfrämjande mål för sin myndighetsutövning riktad till företagare i utanförskapsområden.

9.47.17 att främja och stötta inkubatorer och verksamheter inriktade på entreprenörskap med särskilt fokus på utanförskapsområden.

9.47.18 att det i direktiv till arbetsförmedlare framgår att man inte enbart ska väga in en persons anställningsbarhet utan även ta fasta på personens eventuella planer på eget företagande.

9.47.19 att de förebyggande och stödjande insatserna till unga på glid mot kriminalitet och deras familjer kraftigt förstärks i form av systematisk skyndsamt uppsökande verksamhet i hemmet med samtal, exempelvis inom 48 timmar, med vårdnadshavare och för alla ungdomar som förekommer i brottsutredningar.

9.47.20 att en statlig utredning initieras för att kartlägga vad som krävs för fler fällande domar i gängmiljö.

- 9.47.21 att Polisens synlighet och relationsskapande arbete i samarbete med det lokala samhället i utsatta områden ska prioriteras ytterligare. Poliserna ska synas på gator och torg och boende kunna känna igen sin lokala patrullerande polis, med möjlighet till snabb förstärkning i lägen där det är nödvändigt.
- 9.47.22 att ge kommuner möjlighet att anställa poliser med samma utbildning och befogenheter som de anställda av Polismyndigheten, med uppdraget att fokusera på synlighet i vardagen, trygghet på gator och torg och nolltolerans mot vardagskriminalitet och därmed komplettera den nationella polisens uppdrag.
- 9.47.23 att allmännyttan såväl som privata fastighetsägare får tydligt ökad rätt avhysa hyresgäster där kriminell verksamhet utgår från lägenheten.
- 9.47.24 att en hot-line upprättas med direkt telefon till Polisen som kan användas av företagare i utsatta områden med en överenskommelse om uttryckning inom minuter vid hot och utpressning.
- 9.47.25 att polisen ges ökade resurser i syfte att stärka tryggheten för företagare och näringsliv i utanförskapsområden.
- 9.47.26 att en rättsstatsutredning tillsätts i syfte att utreda hur klanstrukturer och kriminellas påverkan på rättsstaten och människors ovilja att delta i rättsprocesser kan begränsas.
- 9.47.27 att ett särskilt exitprogram införs i syfte att stötta individer som vill lämna kriminella klaner.
- 9.47.28 att reformeringen av Arbetsförmedlingen snarast skapar en bättre samverkan mellan Arbetsförmedlingen, dess upphandlade leverantörer och lokala aktörer, inkl kommuner med egna insatser, kring de individer som är arbetslösa.
- 9.47.29 att kommunerna ska få mer långsiktiga integrationsbidrag för stöd till integrationsinsatser, exempelvis genom att basera schablonen för flyktmottagande på kommunens mottagande fler år bakåt i tiden.
- 9.47.30 att regeringen formulerar mål för självförsörjningsgrad och alla berörda myndigheter åläggs redovisa hur insatser bidrar till detta mål.
- 9.47.31 att individuella planer upprättas för varje individ om hur denne planerar att nå sin självförsörjning och vilka mått och steg individen tar för att nå detta mål, och att dessa steg sedan följs upp, detta i linje med det uppdrag som redan finns för socialtjänsten. Att kommunerna i detta ges större möjlighet att ställa krav på motprestation för försörjningsstöd. Förutom krav på aktivt jobbsökande och tillgänglighet även för deltidsarbete, ska det därutöver kunna finnas motkrav på deltagande i välfärdstjänst och utbildning som obligatoriska aktiviteter vid sidan av jobbsökande.
- 9.47.32 att förstärka det kommunala uppdraget att alla ungdomar som varken arbetar, studerar eller ingår i något arbetsmarknadspolitiskt program kontaktas i hemmet av kommunen för att fråga och vägleda om planerna in arbete och studier.
- 9.47.33 att uppsökande verksamhet anpassad och riktad mot kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden utökas och främjas med nationella medel.
- 9.47.34 att kvalitativ sfi för föräldralediga och arbetslösa med små barn införs eller utökas, särskilt riktad till mammor, där barn kan följa med och där samhällsinformation om kvinnors och barns rättigheter, kvinnors företagande och deltagande på arbetsmarknaden ingår.
- 9.47.35 att utreda hur nätbaserade kurser, appbaserade och AI-understödda läromedel samt andra digitala hjälpmedel ska bli en större del av integrationsarbetet, som en del av en förstärkt sfi-undervisning.
- 9.47.36 att möjligheterna förstärks att komma in via plattformarbete, där individen kan vara såväl anställd som egenföretagare, men där det bör bli lättare att avsätta en liten del av ersättningen för att i motprestation få tillgång till socialförsäkringarnas grundnivåer vid sjukdom, arbetslöshet och föräldraskap - och där möjligheterna att trygga en juste arbetsmiljö förbättras.
- 9.47.37 att svenska myndigheter alltid ska ställa samma krav och förväntningar på kvinnor och män och att bidrag utbetalas till båda parterna i en parrelation.
- 9.47.38 att de rättsvårdande myndigheterna ska ges ökade och riktade resurser och kunskaper för bekämpningen av det hedersrelaterade våldet och förtrycket.

9.47.39 att Polisen får ett särskilt uppdrag att kraftfullt, varaktigt, uthålligt och synligt bekämpa hedersrelaterade brott, vilket har en starkt normbildande effekt.

9.47.40 att lagföring måste ske av alla hedersrelaterade brott mot frihet och frid.

9.47.41 att Socialtjänsten måste förstärkas och ges ökade riktade och resurser för bekämpningen av hedersrelaterat våld och förtryck.

9.47.42 att Socialtjänsten ska utbildas och stärkas för att den sociala lagstiftningen i hela dess vidd, bl.a. med möjligheter så som mellantvång, utreseförbud och omhändertagande av utsatta barn, ska utnyttjas fullt ut.

9.47.43 att det ska tas fram stödprogram för de vårdnadshavare som vill bryta hederskulturen.

9.47.44 att organisationer eller andra som bidrar till hedersförtryckande normer eller kriminella klanstrukturer ska bekämpas och eventuella offentliga bidrag och tillgång till offentligt ägda lokaler dras in.

9.47.45 att personal inom skolan och förskolan utbildas inom hederskultur för att snabbare upptäcka och agera vid på tecken kring hedersvåld.

9.47.46 att kommuner ska tillhandahålla samma service i alla stadsdelar i landets städer - resurssvaga områden ska förvänta sig samma skötsel av offentliga miljöer och värnande av stadsmiljön.

9.47.47 att renhållning och skötsel av offentliga miljöer förstärks, inklusive ett program för att inspektera miljön i trappuppgångar och utemiljöer hos privata hyresvärdar för att förbättra hur underhåll och renhållning hos privata värdar bidrar till den offentliga miljön.

9.47.48 att en nationell investeringsplan med upprustningsfond bestående av både privat och offentligt kapital initieras, med 10 strategiskt utvalda platser i utsatta områden, av typen Järvafältet, som identifieras som en nationell angelägenhet med mål att skapa tätare stadsnära boendemiljöer med stadsmässiga kvaliteter och blandade upplåtelseformer.

9.47.49 att allmännyttan får minskade krav på affärsmässighet i hyreskontrakt för lokaler och istället ett tydligt ansvar för att öka utanförskapsområdenas attraktivitet genom fler näringsverksamheter i marknivå.

9.47.50 att privata hyresvärdar som bidrar till att öka områdets attraktivitet genom verksamhet som är tillgänglig för de som rör sig i området kan tilldelas en särskild tidsbegränsad stimulans.

9.47.51 att verka för mer blandade upplåtelseformer i utanförskapsområden genom att uppmuntra subventionerade egnahemsköp och strategiska ombildningar.

9.47.52 att förtäta storstädernas miljonprogramsområden med stadsmässiga kvaliteter, arbetsplatser och fastigheter med blandade upplåtelseformer för boende.

9.48.1 att Centerpartiet ska verka för att det tas fram en nationell strategi för att omvandla och omklassificera utsatta områden till säkra och trygga stadsdelar senast 2030.

9.48.2 att Centerpartiet ska verka för att staten tar sitt ansvar och bidrar med resurser i detta arbete.

9.49.1 att Centerpartiet lägger fram en partimotion i riksdagen syftande till att utreda införande av Kommunpolis, inklusive befogenheter och utbildning.

9.49.2 att Centerpartiet lägger fram en partimotion i riksdagen syftande till att ta bort tillståndsplikten för kommunala ordningsvakter.

9.50.1 att Centerpartiet verkar för att SFI-utbildningen reformeras för att inkludera både studier i svenska språket och samhällskunskap.

9.50.2 att Centerpartiet verkar för att inrätta snabbspår och en karriärtrappa för SFI-lärare.

9.50.3 att Centerpartiet verkar för att Skolverket tar fram tydligare kvalitetskrav för modersmålsundervisningen, vilka huvudmännen ska arbeta efter. Detta i syfte att upprätthålla och garantera utbildningens kvalitet.

9.50.4 att Centerpartiet verkar för att större del av integrationsprocessen görs i samverkan med civilsamhället.

9.50.5 att Centerpartiet verkar för att skapa ekonomiska incitament för företag som erbjuder svenskundervisning till sina anställda.

9.50.6 att Centerpartiet verkar för att Arbetsförmedlingens "etableringsprogram" övertas av privata arbetsförmedlare i samband med avvecklandet av Arbetsförmedlingen.

9.50.7 att Centerpartiet verkar för att etableringsprogrammet görs obligatoriskt för alla nyanlända med uppehållstillstånd mellan 20 och 65 år.

9.50.8 att Centerpartiet verkar för att utreda hur ett system kring kvalificering in i välfärden skulle kunna utformas.

9.50.9 att Centerpartiet verkar för att beslutet om valet av urvalsprocess till grundskolan ska ligga på den enskilda huvudmannen. Detta i syfte att, genom en decentraliserad skolpolitik, skapa variation i skolornas antagningssystem, och således bekämpa segregationen.

9.50.10 att Centerpartiet verkar för att vikten av medborgarskapsceremonier förstärks, då de kan utgöra en viktig del för att stärka innebörden av medborgarskap.

9.50.11 att Centerpartiet verkar för att ansvaret för medborgarskapsceremonier överförs från kommunerna till länsstyrelserna. De kommuner som vill ska fortsatt kunna erbjuda medborgarskapsceremonier.

9.51.1 att integrera denna motion med motionen "Så ska vi vända våra utanförskapsområden".

9.51.2 att bifalla fortsatt arbete med integration och inkludering.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter integrationsfrågor ur en lång rad perspektiv. Ämnena spänner över ett stort antal politikområden såsom arbetsmarknad, utbildning, rättspolitik, bostäder med mera.

Centerpartiet har under lång tid drivit på för reformer för en bättre integration. Till exempel när det gäller en snabbare asylprocess, språkundervisning och samhällsintroduktion från dag ett, en snabbare väg in på arbetsmarknaden och satsningar på utanförskapsområden.

Språket är centralt för integrationen. Att stärka nyanlända barns kunskaper i svenska genom mer intensiv och systematisk språkundervisning är också något som Centerpartiet driver. De många riktade statsbidragen på skolområdet är problematiska, och mindre huvudmän nyttjar dessa bidrag i lägre utsträckning. För att säkerställa en likvärdig skola bör statsbidragen bli mer generella. Samtidigt kan det finnas skäl att rikta satsningar för att stärka skolor som har särskilda utmaningar. Centerpartiet har också medverkat till en stor budgetsatsning på just detta. Partistyrelsen instämmer därmed i motionens intentioner, och delar uppfattningen att rektorer i utanförskapsområden behöver, i likhet med rektorer i allmänhet, ett bättre stöd och ges ett större mandat. Partistyrelsen instämmer också i vikten av att ungdomar som kommit till Sverige kan erbjudas studier av hög kvalitet i sitt modersmål.

Partistyrelsen delar motionens uppfattning när det gäller intensiv språkundervisning för nyanlända barn, och att fler ska beredas möjlighet att studera svenska också efter skoltid.

I en rad kommuner har man infört tvåläraresystem. Rätt använt kan det vara ett bra verktyg, och partistyrelsen instämmer därmed i motionens intentioner men anser också att det är viktigt att huvudmannen ges möjlighet att anpassa sådana system efter lokala behov och förutsättningar.

Oseriösa huvudmän som inte lever upp till dessa krav underminerar välfärdens legitimitet. Här måste vi fortsatt ställa tydliga och hårda krav på huvudmännen. Skolinspektionens granskning och befogenheter är centrala. Det bör vara en självklarhet att skolor där brister påträffas samarbetar med myndigheterna. I särskilt allvarliga fall bör Skolinspektionen under en övergångsperiod kunna ta över skolans ledning eller lägga ned den. Centerpartiet har även sett till så att Skolinspektionen fått i uppdrag att agera mot de skolor som år efter år uppvisar undermåliga resultat. I denna del instämmer därmed partistyrelsen i motionens intentioner.

Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inlärning och trygghet. Centerpartiets hållning är att alla huvudmän ska leva upp till styrdokumentet och visa goda resultat för att få bedriva skolverksamhet, och att befintliga skolor som lever upp till höga kvalitetskrav kan utvecklas. Förslag om

etableringsstopp fordrar ett legitimt syfte och måste beaktas med hänsyn till såväl religionsfriheten som Europakonventionens skydd för de mänskliga rättigheterna.

För att ytterligare stärka skolans kunskapsfokus behöver elever ges mer undervisningstid. Svenska elever har i dag färre undervisningstimmar än genomsnittet i OECD. Ska svenska elever återigen bli bland de bästa måste antalet lärarledda timmar öka. Partistyrelsen anser att detta arbete är viktigt, men om denna typ av åtgärder för att stärka kvaliteten inte hjälper finns skäl att överväga ytterligare åtgärder för att fler elever ska klara grundskolan. Partistyrelsen instämmer således i motionens intentioner.

Centerpartiet vill utöka rätten till förskola och genom kunskap och information om förskolans verksamhet bättre nå utsatta familjer. Genom att kommunen arbetar med uppsökande verksamhet kan familjer med svårare förutsättningar få bättre information och kunskap om förskolans uppdrag och verksamhet. Nyanlända föräldrar bör också erbjudas möjlighet att gå till en integrationsförskola. Fler förskolelärare behöver utbildas och det måste bli lättare för barnskötare att vidareutbilda sig till förskolelärare medan de jobbar i förskolan. I denna del instämmer partistyrelsen i motionens intentioner. Detta gäller också insatser mot frånvaro. Här ser partistyrelsen inrättande av nationell frånvarostatistik, vilket Centerpartiet driver, som en viktig åtgärd. För att stötta elever är det också viktigt att redan i grundskolan ges en bild av arbetslivet och att få möjlighet att möta förebilder. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner i detta avseende.

Vuxenutbildningen är central för att fler ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden och för att integrationen ska fungera bättre. Det bör vara möjligt att studera på komvux, yrkesvux och SFI oavsett kommungräns. Var du bor ska inte avgöra ditt utbildningsutbud. Detta skulle öka tillgången till bra utbildningsmöjligheter för fler. SFI inkluderar redan i dag kunskap om det svenska samhället. Nyanlända genomgår dessutom samhällsorientering som en del av etableringen. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner att SFI ska inkludera samhällskunskap.

Centerpartiet ser det som viktigt att stärka läraryrkets attraktivitet, arbeta med att få fler att vilja utbilda sig till lärare. Det gör vi bland annat genom att bredda och höja studietakten för kompletterande pedagogiska utbildningar. Kvaliteten inom SFI beror inte minst på att det finns tillgång till bra lärare. Men vi behöver även se till att SFI-undervisningen blir bättre med en rad andra åtgärder. Därför efterlyser Centerpartiet en kvalitetshöjning av SFI samt en förstärkning av möjligheten att kombinera SFI-studier med arbete.

Möjligheten att starta och driva företag är viktigt för integrationen och för att det ska uppstå fler vägar till arbetsmarknaden. Företagande kräver tillgång till kapital. För att modernisera och effektivisera det offentliga riskkapitalet bör exempelvis fond-i-fondlösningar användas, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Det möjliggör också för kapitalet att komma till användning där det behövs som mest. Centerpartiet anser att det är viktigt att också små företag ges tillgång till kapital. Vi vill också se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor. Vidare bör statliga Almi ta ett större ansvar i dessa frågor. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner i detta avseende, men också när det gäller kommuners förhållningssätt till företagare i utanförskapsområden. Inkubatorer och liknande verksamheter bör stöttas. Det är viktigt att kommunerna tar ansvar för att skapa ett gott företagsklimat i hela landet. Partistyrelsen instämmer alltså även gällande detta i motionens intentioner. Att man i samband med arbetsförmedling också kan stötta människor som är villiga att starta företag bör dock vara en självklarhet. Detsamma gäller givetvis Arbetsförmedlingens samverkan med andra aktörer.

Uppsökande verksamhet är ett viktigt instrument för att hindra unga från att dras med i kriminella kretsar. Här finns många flera exempel på att detta varit framgångsrikt, och Centerpartiet driver också frågan. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner gällande detta, men också när det kommer till stävandet av gängkriminaliteten och den organiserade brottsligheten. Här har Centerpartiet aktivt drivit på, flera utredningar har tillsatts som behöver leda till åtgärder.

Polisens synlighet är också en viktig faktor för att öka tryggheten. Här har stora satsningar gjorts det senaste åren, något som Centerpartiet aktivt bidragit till. En närvarande polis ökar också möjligheten att bygga relationer med lokalbefolkningen. Centerpartiet vill också se över möjligheterna att göra överenskommelser mellan staten och ett antal kommuner om att gå in med långsiktiga åtgärder i utsatta områden för att vända utvecklingen på fler ställen runt om i Sverige. I dessa intentioner instämmer partistyrelsen. Däremot anser inte partistyrelsen att det vore lämpligt att införa kommunala poliser. Polisen har nyligen genomgått en stor omorganisation. Det skulle sannolikt försvåra myndighetens arbete med ett införande av ett parallellt kommunalt polisväsende. Dessutom finns principiella skäl att se polisverksamheten som ett statligt ansvar.

Det kan finnas skäl att se över hyresvärdars möjlighet att vråka hyresgäster som stör och begår brott. Det skulle kunna ske genom att ändra hyreslagen så att även störande beteende som begås i anknäring till den egna bostaden och mot lokalhyresgäster, samt brottsliga handlingar som begås mot andra grannar oavsett var det

sker, ska kunna utgöra grund för vräkning. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner men föreslår en sats med annan lydelse.

När det gäller behovet av en hot-line till Polisen är det viktigt att rättsstatens ordinarie möjligheter att ingripa mot brott fungerar, och att det vid behov av snabba ingripanden måste finnas resurser som gör det möjligt.

Det måste finnas ett starkt stöd från samhällets sida för den som vill lämna det kriminella livet. Ofta löper den som under en lång tid har varit aktiv i grov brottslighet betydande risk som avhoppare. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner. Ett viktigt steg är att Polismyndigheten, Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse och Socialstyrelsen nu fått i uppdrag att ta fram ett myndighetsgemensamt nationellt avhopparsprogram.

Centerpartiet har föreslagit att det bör utredas hur rutiner för utbetalning och uppföljning av kommunersättningarna kan förbättras, liksom hur graden av självförsörjning kan ökas. Inom ramen för en sådan översyn är det rimligt att också ta i beaktande hur man kan öka långsiktigheten, och partistyrelsen instämmer därmed i motionens intentioner.

Centerpartiets har tagit initiativ till ett intensivår för nyanlända som ska innehålla individuella planer för etableringen på arbetsmarknaden. Som ett led i den angelägna reformeringen av arbetsmarknaden är det också viktigt att större vikt läggs vid individens förutsättningar. Det är också viktigt att kommunala insatser såsom uppsökande verksamhet och liknande ges hög prioritet. Det behövs också en bättre samverkan mellan Arbetsförmedlingen, dess upphandlade leverantörer och lokala aktörer.

Centerpartiet driver frågan om integrationsförskolor, och partistyrelsen instämmer i att insatser som möjliggör för föräldralediga att läsa svenska bör bejakas. Det är också mycket viktigt att stärka utbildningen i svenska med moderna och digitala hjälpmedel.

Arbete är vägen in i socialförsäkringssystemet. Inbetalningar till försäkringarna sker genom de sociala avgifter som betalas av arbetsgivaren. Därmed kan man hävda att det finns en viss form av kvalificering till dessa system. Samtidigt är socialförsäkringarna dåligt anpassade för den nya arbetsmarknad som växer fram. För många människor kan det vara svårt att förutse och beräkna den sjuklönegrundande inkomsten (SGI) eftersom den beräknas på framtida inkomster. Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen som redovisade sitt slutbetänkande 2015 föreslog ett nytt sätt att beräkna SGI genom så kallad e-inkomst som innebär att man använder tidigare redovisade inkomster. Centerpartiet har vid flera tillfällen riktat uppmaningar till regeringen att genomföra detta förslag. Därmed instämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

Ekonomiska ersättningar till hushåll, som till exempel ekonomiskt bistånd, bör som regel betalas ut jämnt mellan makar, för att stärka kvinnors ekonomiska makt. Och kvinnor ska alltid ges rätt och möjlighet att ha enskilda möten med myndigheter, utan manlig släkting eller bekant närvarande.

Ett stort antal personer i Sverige, många unga, både kvinnor och män, lever i dag som hedersutsatta. Stödet för denna grupp har tidigare på många sätt varit otillräckligt och det är därför glädjande att Centerpartiet åstadkommit ett antal viktiga lagändringar och flera nya lagar för att motverka olika former av hedersbrott och hedersförtryck. Som nämnts har också betydande satsningar gjorts på rättsvårdande myndigheter. Partistyrelsen instämmer även här i motionens intentioner. Behovet av ytterligare skärpningar av lagstiftningen bör följas upp. Partistyrelsen instämmer också i att det är viktigt att det finns stöd att få från samhället för den som vill bryta sig loss från hedersförtryck, och samverkan är viktig mellan såväl statliga myndigheter som det viktiga arbete som bedrivs lokalt och kommunalt. Antidemokratiska eller kriminella organisationer ska inte ha möjlighet att ges offentliga bidrag. Personal på skolor, så även förskolor, bör utbildas gällande hederproblematik.

Kommunerna har planmonopol och det bör värnas, men det är av största vikt att kommunerna använder detta som ett strategiskt verktyg. Blandade upplåtelseformer, levande stadsmiljöer och en framtänsyftande samhällsbyggnadspolitik är viktiga instrument för att minska segregationen. Ombildningar kan vara en del i detta arbete.

Centerpartiet vill också se över möjligheten att införa bosparande enligt tysk modell i Sverige, vilket ger möjligheter att stötta människor som annars skulle ha svårt att ta sig in på bostadsmarknaden att köpa en bostad. Att vårda människors livsmiljöer i alla delar av våra städer är också ett viktigt ansvar som kommunerna behöver ta. Samtidigt har nyligen nya satsningar på renovering och energieffektivisering av bostäder gjorts. Inte sällan kan utanförskapsområden lyftas genom god samverkan mellan bostadsbolag, Polisen och andra myndigheter samt föreningsliv och civilsamhälle. Civilsamhället bör tillåtas spela en större roll i integrationsprocessen, då det kan göra det lättare att knyta kontakter i sitt nya hemland. Behovet av statliga insatser för att stärka detta arbete bör ses över varför partistyrelsen instämmer i motionens intentioner.

De krav på affärsmässighet inom allmännyttiga bostadsbolag som ställs i den så kallade allbolagen fokuserar på uthyrning av bostäder. Lagen bottnar i EU-lagstiftning, och kom till för att skapa en mer rättvis konkurrens på bostadsmarknaden givet de hyresregleringar som Sverige under lång tid har haft. När det gäller lokaler finns inte samma hyresregleringar. Det innebär att bolagen i lagens mening har större frihet vad gäller uthyrning av lokaler. Allmännyttiga verksamheter som inte drivs som aktiebolag, utan exempelvis som stiftelser, är också undantagna från allbolagen. Sammantaget är frågan om affärsmässighet vid uthyrning av lokaler i grunden är en fråga för allmännyttans ägare, i normalfallet kommunerna.

Partistyrelsen instämmer i intentionen att på kommunal nivå använda de verktyg som står till buds för att öka attraktiviteten i utsatta områden inom ramen för kommunallagen och annan lagstiftning. Som nämnts är det rimligt att se över om statliga insatser i detta avseende behövs.

I en motion lyfts också frågan om en kommunal polis som särskilt skulle kunna svara för att hantera den mer vardagsnära brottsligheten och sköta det lokala trygghetsskapande arbetet. Vidare lyfts frågan om tillståndsplikt för kommunala ordningsvakter. Idag måste kommunen ansöka hos Polisen om tillstånd för sådana ordningsvakter.

Det råder viss begreppsförvirring när frågan om kommunpolis diskuteras. Kommunpolis finns i den nuvarande statliga polisorganisation och avser poliser som är knutna till en kommun och arbetar trygghetsskapande nära kommunens ledning. En annan tolkning av begreppet är att huvudmannskapet för Polisen ska övergå till kommunal nivå i en eller annan form. Frågan om huvudmannskapet för Polisen har återkommande prövats på Centerpartiets partistämmor, bl.a. på stämman 2017 och 2019. Vid samtliga tillfällen har partiet landat i uppfattningen att Polisen bör ha ett statligt huvudmannskap. Partistyrelsen anser alltså att Polisen bör vara statlig. Det finns goda skäl för att de myndigheter som har rätt att utöva det statliga våldsmonopolet är statliga. En kommunaliserad Polis innebär också en risk att resursstarka kommuner lockar till sig polispersonal som bättre hade behövts på platser med större behov. Redan idag visar Brottsförebyggande rådets trygghetsundersökningar att klyftorna mellan trygga och otrygga platser i Sverige ökar, något som skapar orättvisor och stora skillnader både i livskvalitet och livschanser.

En omorganisation av Polisen är också ett stort projekt, såväl för lagstiftaren som för polisorganisationen. Polismyndigheten har nyligen genomfört en större omorganisation efter beslut av en enig riksdag. Kraften som gått åt för den omorganisationen har i viss mån bidragit till de problem vi nu ser med gängbrottslighet. Den nya polisorganisationen har nu satt sig och börjat hitta sina arbetsformer. Att initiera en ny omorganisation skulle innebära ny turbulens med stora avbräck för den brottsbekämpande förmågan som följd. Detta skulle möjligen kunna vara acceptabelt om fördelarna med en ny organisation övervägde nackdelarna. Det är svårt att se att detta skulle vara fallet. Partistyrelsen föreslår därmed avslag på motionen i denna del.

Vad gäller frågan om ordningsvakter har Centerpartiet inom ramen för 34-punktsprogrammet mot gängkriminalitet, slöt Centerpartiet en överenskommelse med den tidigare regeringen om att se över regelverket för ordningsvakter. En utredning tillsattes i november 2019. Utredningen lämnade sitt betänkande under våren 2021. Syftet är att komma till rätta med sådana problem som lyfts fram i motionen även om tillståndsplikten för kommunala ordningsvakter med största sannolikhet inte kommer att tas bort helt. Partistyrelsen är inte heller av uppfattningen att det är motiverat att helt ta bort tillståndsplikten. Med hänvisning till detta föreslår partistyrelsen avslag på motionens att-sats i denna del.

Partistyrelsen instämmer i att det är viktigt att så många som möjligt deltar i etableringsinsatserna, för vissa människor, som har rätt kompetens och snabbt kan få ett jobb behövs dock en viss flexibilitet. Satsningar på intensivår är också viktiga i sammanhanget.

Centerpartiet står upp för det fria skolvalet. För att skolvalet ska bidra till att motverka segregation krävs att fler väljer skola, genom ett aktivt skolval med tydlig information och transparent antagning och Centerpartiet har föreslagit en rad reformer på området. Partistyrelsen anser att det behöver finnas en likvärdighet i systemet för att elever på ett bra sätt ska kunna välja en skola och utbildning som passar dem. Huvudmän ska kunna välja mellan några olika urvalsgrunder, men partistyrelsen ser risker med att låta varje enskild huvudman helt och hållet välja antagningssystem.

Partistyrelsen instämmer i att medborgarceremonier är ett viktigt inslag i att välkomna människor in i samhället. Ceremoniernas ställning har stärkts under senare år genom att de också reglerats i lag, och det är ett ansvar som åligger kommunerna. Exakt hur de ska utformas regleras dock inte. Partistyrelsen ser också fördelar med att dessa ceremonier har en lokal förankring och delar därmed inte uppfattningen att ansvaret bör överföras till staten genom länsstyrelserna.

Ovan yttrar sig partistyrelsen om flera motioner. I en av dessa finns ett yrkande om att det som där anförs ska föras in i en annan motion från Stockholms stads partidistrikt. Då detta yttrande behandlar båda dessa motioner

instämmer partistyrelsen i dessa intentioner. Partistyrelsen instämmer givetvis också i vikten av ett fortsatt arbete för integration och inkludering.

Partistämman beslutade:

att alla skolor ska leva upp till Skollagens kvalitetskrav, att tillsynen ska skärpas och att skolor med återkommande brister lättare ska kunna stängas.

att se över hur det genom ändringar i exempelvis hyreslagen går att utöka hyresvärdars möjlighet att vräka hyresgäster som stör och begår brott.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

9.47.1 att se över möjligheterna att stärka nyanlända barns utbildning genom mer intensiv och mer systematiskt utarbetad språkutbildning.

9.47.4 att markant större mandat och stöd ges till rektorer i utanförskapsområden att själva styra över resursanvändning och lokala anpassningar utifrån skolans behov.

9.47.11 att det ska finnas fler vägar till studier på gymnasienivå, särskilt för de som lämnat påbörjade studier eller inte fullföljt grundskolan. Komvux och yrkesvux måste finnas tillgängligt och på en god nivå för boende i utanförskapsområden.

9.47.18 att det i direktiv till arbetsförmedlare framgår att man inte enbart ska väga in en persons anställningsbarhet utan även ta fasta på personens eventuella planer på eget företagande.

9.47.28 att reformeringen av Arbetsförmedlingen snarast skapar en bättre samverkan mellan Arbetsförmedlingen, dess upphandlade leverantörer och lokala aktörer, inkl kommuner med egna insatser, kring de individer som är arbetslösa.

9.47.35 att utreda hur nätbaserade kurser, appbaserade och AI-understödda läromedel samt andra digitala hjälpmedel ska bli en större del av integrationsarbetet, som en del av en förstärkt sfi-undervisning.

9.47.37 att svenska myndigheter alltid ska ställa samma krav och förväntningar på kvinnor och män och att bidrag utbetalas till båda parterna i en parrelation.

9.47.45 att personal inom skolan och förskolan utbildas inom hederskultur för att snabbare upptäcka och agera vid på tecken kring hedersvåld.

9.50.4 att Centerpartiet verkar för att större del av integrationsprocessen görs i samverkan med civilsamhället.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.47.2

9.47.3

9.47.5

9.47.6

9.47.7

9.47.8

9.47.9

9.47.10

9.47.12
9.47.13
9.47.14
9.47.15
9.47.16
9.47.17
9.47.19
9.47.20
9.47.21
9.47.23
9.47.25
9.47.26
9.47.27
9.47.29
9.47.30
9.47.31
9.47.32
9.47.33
9.47.34
9.47.36
9.47.38
9.47.39

9.47.40
9.47.41
9.47.42
9.47.43
9.47.44
9.47.46
9.47.47
9.47.48
9.47.49
9.47.50

9.47.51

9.47.52

9.48.1

9.48.2

9.50.1

9.50.2

9.50.3

9.50.5

9.50.7

9.50.8

9.50.10

9.51.1

9.51.2

Partistämman avslag följande motioner:

9.47.22

9.47.24

9.49.1

9.49.2

9.50.6

9.50.9

9.50.11

9.52: Bosättningslagen

9.52.1 att Centerpartiet verkar för en förändring i bosättningslagen så att människor får rätt att stanna i sin anvisade kommun när de har ett arbete de kan betala skälig hyra med.

9.52.2 att Centerpartiet verkar för att barn och unga som har en fungerande skolgång har rätt att stanna kvar i sin anvisade kommun tillsammans med sin familj.

9.52.3 att Centerpartiet verkar för att fler inkomstkällor så som olika anställningsformer ska räknas som giltig inkomst vid ansökan om bostad i kommunala bostadsbolag.

9.52.4 att Centerpartiet verkar för att försörjningsstöd ska vara en giltig inkomstkälla vid bostadsansökningar i kommunala bostadsbolag.

9.52.5 att Centerpartiet verkar för en förändring i ersättningssystemet till kommuner där prestation är det som genererar intäkt, tex förstahandskontrakt på bostad och/eller anställning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter problematiken med bosättningslagen. Bosättningslagen trädde i kraft 2016 och innebär att alla kommuner är skyldiga att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Motionen föreslår att nyanlända som anvisats till en kommun ska ha rätt att stanna kvar i kommunen tills vidare i de fall i de fall de har arbete eller om barnen har en fungerande skolgång i kommunen.

Hur långt och vilket ansvar som kommunen tar efter den tvååriga etableringstiden för nyanlända som kommunplacerats varierar. Centerpartiet anser att kommunen har fortsatt försörjningsansvar för den nyanlända även efter två år och att det kan finnas behov av att se till att kommunerna tar detta ansvar och inte på olika sätt försöker kringgå ansvaret. Centerpartiet har därför på stämman 2019 tagit beslut om att verka för att det görs en uppföljning av bosättningslagens syfte att alla kommuner ska ta ett långsiktigt delat ansvar. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner i denna del.

Motionen föreslår också att försörjningsstöd och olika typer av anställningsformer ska anses vara en giltig inkomstkälla vid ansökan om bostad i ett kommunalt bostadsbolag. Centerpartiet har lagt förslag om behovet av en modern social bostadspolitik som bidrar till att trösklarna till bostadsmarknaden sänks. Partistyrelsen instämmer med motionens intentioner men ser också risker med en allt för tydlig detaljstyrning av kommunerna i detta avseende.

Kommunerna får i dag olika typer av ersättningar från staten för att ta emot nyanlända. Dessa ersättningar syftar bland annat till att täcka kostnader för etableringsinsatser. Motionen föreslår en förändring i ersättningsystemet till kommuner där ersättningen ska baseras på om den nyanlända fått ett arbete och/eller erbjudits ett boende med förstahandskontrakt. Centerpartiet står upp för den nödvändiga reformeringen av Arbetsförmedlingen som ska skapa förutsättningar för fler att få ett arbete. Centerpartiet har också drivit på för införandet av ett intensivår som en del av etableringen så att nyanlända snabbare kan ta sig in på arbetsmarknaden.

Om inte den nyanlända har ett arbete efter etableringsinsatserna kan det innebära kostnader för kommunen exempelvis i form av ekonomiskt bistånd. Centerpartiet anser att det är upp till kommunen att bestämma vilket typ av boende kommunen ska erbjuda samt att kommunen redan i dag har incitament att skapa förutsättningar för att nyanlända snabbt får ett arbete.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

9.52.1

9.52.2

9.52.3

9.52.4

Partistämman avslög följande motioner:

9.52.5